

# Мерекелеріңізбен!



Jaqsynyň aty ólmeidi, álimniň haty ólmeidi

## BUQAR JYRAY JARSHYSY

№9  
(1351)

Buqar jyraý aýdandyq aptalyq gazetini Eженедельная газета Бухар-Жырауского района  
Gazet 1939 jylidyń 12 sáýirinen bastap shygady Gazeta издаётся с 12 апреля 1939 года

7

наурыз 2020 жыл  
мартта 2020 года

### Ардақты ханымдар, аяулы әйелдер қауымы!

Сіздерді көктемнің шуақты мерекесі 8 наурыз - Халықаралық әйелдер күнімен шын жүректен құттықтаймыз!

Бұл мейрам нәзік жандыларға ерекше құрмет көрсетіп, сыйластық танытып, алғыс білдіретін күн.

Отан - отбасынан басталса, отбасы - аяулы аналардан басталады.

Сіздер жаңа өмірдің бастауы, отбасының ұйытқысы болып қана қоймай, үй шаруасы мен кәсіби-қоғамдық істерді қатар ұстап келесіздер. Сондықтан болар, бабаларымыз сіздерді «қырық жанды» деп атап кеткен.

Бүгін ардақты әжелерімізден бастап, аналарымызға, аяулы жарымызға, қыздарымызға, әпке-қарындастарымызға, әріптестерімізге шексіз алғысымызды білдіргіміз келеді.

Сіздерге мықты денсаулық, бақыт, қызметте - шабыт, отбасында - жылулық тілейміз. Әлемді тербеген әйелдер қауымы әрқашан аман болсын!

Ш.МАМАЛИНОВ,  
аудан әкімі

А.ӘЛИ,  
аудандық мәслихат хатшысы

### Милые дамы, дорогие женщины!

От всей души поздравляем вас с весенним праздником - Международным женским днем 8 марта!

Этот прекрасный день олицетворяет собой огромную любовь и уважение к прекрасной половине человечества.

Родина начинается с семьи, а ее опорой и благополучием является женщина.

Вы дарите жизнь, воспитываете детей, создаёте домашний уют, зачастую совмещая домашние обязанности с активной профессиональной и общественной деятельностью.

Сегодня замечательный день, чтобы выразить свои чувства восхищения, признательности и уважения нашим дорогим бабушкам, матерям, женам, дочерям и сестрам, коллегам и всей прекрасной половине человечества в целом.

Желаем вам, милые женщины, крепкого здоровья, в работе – вдохновения, в кругу семьи – тепла и доброты. Спасибо вам за трудолюбие и мудрость, за великую способность делать мир добрее и благороднее!

Ш.МАМАЛИНОВ,  
аким района

А.ӘЛИ,  
секретарь районного маслихата

### Құрметті аналар, ақ жаулықты әжелер, арулар!

Елімізге көктем мерекесі келіп жетті. Сай-саладан су ағып, құстар ұшып келетін кез де алыс емес.

Жан-дүние тіріліп, ұйқыдан оянатын кезде келіп жеткен мерекеде ең алдымен Ұлы Отан соғысы жылдарында совет әскерлерінің жеңісін жақындатып, майданға азық-түлік, жылы киім жөнелтіп отырған, азаматтардың орнын жоқтатпай, аптап ыстықта, долдана соққан борандарда еңбекқорлықтың жанқиярлық үлгісін көрсеткен апаларымыз бен аналарымыздың алдарында басымызды иеміз. Майдангер ағаларымыздың да, тыл еңбеккерлерінің де арамыздан күн санап алыстауы әрине, өкінішті.

Бейбіт күнде балалары мен немере, шөберелеріне шуағын шашып, адамзат баласына тән асыл құндылықтарды ұрпағының бойына сіңіріп жүрген аяулы аналар, олардан тәлім-тәрбие алып жүрген бойжеткендер, дендеріңізге саулық, отбасыларыңызға амандық, істеріңізге береке, әр күндеріңізге мереке тілейміз.

Т.АРБАБАЕВ,  
аудандық ардагерлер кеңесінің төрағасы



### Проверил

### ГОТОВНОСТЬ К ПАВОДКАМ

До оттепели осталось две недели. Карагандинская область тщательно готовится к паводковому периоду.

Глава региона Женис Касымбек побывал с рабочей поездкой в Бухар-Жырауском районе. Проверил готовность сёл Кызылжар, Актобе и Интумака, наиболее подверженных подтоплениям. Аким области осмотрел заградительные сооружения близ этих населенных пунктов.



В Кызылжаре построили заградительный вал протяжённостью 1,7 км, высотой 2,2 м. Благодаря этому в последние годы удалось избежать подтоплений.

Село Актобе защищает от большой воды дамба протяжённостью 5,5 км. А близ Интумака возвели защитный вал длиной километр.

Глава региона также побывал на гидроузле Интумацкого водохранилища. Здесь уже сбрасывают воду со скоростью 15 кубометров в секунду.

- Погода пока благоприятная, нужно использовать это безопасное время для предупреждения подтоплений, - сказал Женис Касымбек.

Всего в Бухар-Жырауском районе дежурят 540 спасателей и полицейских, подготовлено 211 единиц техники, из которых 84 - плавсредства и водооткачивающие приборы.

karaganda-region.gov.kz



## Атаулы әлеуметтік көмек - жаңа форматта

**Президент тапсырмасын орындай отырып**



**Мемлекет басшысының 2019 жылдың 2 қыркүйектегі Қазақстан халқына жолдауында айтылған тапсырмасына сәйкес атаулы әлеуметтік көмек ұсыну-дың жаңа тетіктері әзірленді.**

Отбасының жан басына шаққандағы табысы күнкөріс деңгейінің 70 пайызынан аз отбасылар атаулы әлеуметтік көмек (әрі қарай -АӘК) алуға жүгіне алады. Отбасыға тағайындалатын көмек мөлшері - отбасының барлық мүшелері үшін жан басына шаққандағы табыстар мен кедейшілік шегінің арасындағы айырмашылық ретінде анықталады. Жәрдемақыны толық мөлшерде алу үшін айдың басында құжат беру міндетті емес, АӘК өтініш берілген айдан бастап төленеді. Құжат тапсыру үшін тұрғылықты жері бойынша жұмыспен қамту орталығына, кент, ауыл, ауылдық округтердің өкімдеріне жүгіне алады.

Ағымдағы жылдан бастап атаулы әлеуметтік көмек әр тоқсан сайын қайта тағайындалады. Сонымен қатар, атаулы әлеуметтік көмек алудың басты шарты -отбасының еңбекке қабілетті мүшесінің тұрақты жұмысқа орналасуы немесе жұмыспен қамтудың белсенді шараларына қатысуы міндетті болып табылады.

2020 жылдың 1 қаңтарынан бастап жаңартылған атаулы әлеуметтік көмек 181 отбасыға жалпы 8 млн 225 мың 790 теңге көлемінде тағайындалды.

Сондай-ақ бұған дейін аналар 7 жасқа дейінгі бала күтімімен отыра алатын болса, осы жылдан бастап бұл шарт Еңбек кодексіне сәйкес 3 жасқа дейін қысқартылды. Және де отбасының материалдық жағдайына тексеру жүргізу үшін учаскелік комиссияларға мерзімі 3 күннен 7 күнге дейін ұлғайтылды.

Мүгедек балаларға арналған жәрдемақы, студенттердің шәкіртақылары, «Алтын алқа», «Күміс алқа» жәрдемақыларын қоспағанда, еңбек қызметінен түскен табыс пен жәрдемақынның барлық түрлері есепке алынады.

Ағымдағы жылдың 1 қаңтарынан бастап атаулы әлеуметтік көмек алушы отбасыларға кепілдендірілген әлеуметтік пакет ұсынылып отыр. Бұл көмектің екі түрі бар, олар баланың жасына байланысты.

1 жастан 6 жасқа дейінгі балалар үшін азық-түлік тауарлары мен тұрмыстық гигиеналық тауарлар қарастырылған. Азық-түлік жиынтығын балалар ай сайын алатын болады. Гигиеналық құралдар тоқсанына 1 рет ұсынылады.

Ал, 6 жастан 18 жасқа дейін балалар үшін ыстық тамақ, мектеп киімдері мен оқу құралдарын сатып алу, тегін медициналық көмек көрсету қарастырылған.

Қабылданған өзгертулер аз қамтылған отбасылардың еңбек әлеуетін ынталандыруға, олардың кірістерін арттыруға, кәсіпкерлікке тарту үшін мүмкіндік пен жағдай жасауға бағытталады.

**М.ӘЛЖАНОВА,**  
халықты жұмыспен қамту орталығының әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультанты



**Нұрлы Жер**

## Кому выдавалось жильё?

**Прокуратура Карагандинской области проверила сферу обеспечения и строительства жилья.**

Надзорным ведомством региона проведена проверка в деятельности местных исполнительных органов по вопросам обеспечения жильем населения в рамках реализации программы «Нұрлы жер» и Комплексного плана социально-экономического развития городов Жезказган, Сатпаев и Улытауского района на 2019-2022 годы, говорится в сообщении прокуратуры Карагандинской области.

В результате выявлены преступные схемы получения квартир, факты незаконного и бесконтрольного распределения арендного и кредитного жилья, а также расходования бюджетных средств, необоснованного нахождения на учете 1200 лиц в качестве нуждающихся в жилье, 110 фактов предоставления в аренду квартир без заключения договоров.

Принятыми мерами в бюджет возвращено более 18 млн. тенге, в коммунальную собственность передано 4 квартиры, заключено 94 договора аренды на жилье.

5 детей-сирот получили квартиры, 1000 лиц сняты с учета, что повысило шансы на получение жилья действительно нуждающихся в нем.

Сейчас по этим фактам проводится досудебное расследование по статьям 189 и 190 УК.

По актам прокуроров к дисциплинарной ответственности привлечено 28 должностных лиц местных исполнительных органов, в том числе 12 руководящего звена.

Также, по инициативе прокуратуры области, акиматом определен уполномоченный орган по контролю за распределением жилья, исполнением соглашений в рамках госпрограммы.

Рассматривается вопрос по цифровизации процесса приема заявлений на получение жилья посредством электронных порталов.

## Аграрии обсудили вопросы производства зерновых культур в местных условиях

**На базе Карагандинской сельскохозяйственной опытной станции им.А.Ф.Христенко прошел областной семинар, посвященный семеноводству зерновых культур в Центральном Казахстане.**

Тему семинара в преддверии начала новой посевной кампании обсудили аграрии Бухар-Жырауского, Нурина, Осакаровского районов, а также руководители и специалисты отделов сельского хозяйства.

Участников сельскохозяйственного мероприятия приветствовал директор Карагандинской СХОС Бауыржан Калымов. Пожелав плодотворной работы, руководитель опытной станции отметил, что в настоящее время Карагандинская СХОС продолжает свою работу по созданию новых сортов яровой мягкой пшеницы, ярового ячменя, овса, многолетних трав, эспарцета и житняка. Все эти сорта экологически приспособлены для степной и сухостепной зоны.

Бауыржан Калымов отметил, что на опытной станции ведется работа первичного и элитного семеноводства районированных сортов сельскохозяйственных культур, производство и реализация семян высших репродукций. КарСХОС предоставляет свои услуги сельхозтоваропроизводителям в рамках бюджетных программ, а также выполняет государственные заказы по направлению научных исследований.

Занимается разработкой совершенствования зональной системы земледелия, защиты растений.

Научными работниками станции активно проводится работа и в рамках международного сотрудничества. Эффективно развиваются партнерские отношения с несколькими Новосибирскими институтами, Цитологией-генетикой и Институтом кормов, Омским аграрным университетом, с международным Центром СИММИТ через участие в программах КАСИБ и «Челночная селекция».

В текущем году для обеспечения сельхозтоваропроизводителей семенами высших репродукций под урожай 2020 года предприятием планируется реализовать семян зерновых культур не менее 3800 тонн, проинформировал участников семинара Б.Калымов.

Далее аграрии ждали интересный диалог с представителями науки.

Так, с информацией по темам «Семеноводство зерновых культур в Центральном Казахстане» и «Селекция новых сортов яровой мягкой пшеницы на урожайность и качество зерна в условиях Центрального Казахстана» выступили заведующий отделом селекции и первичного семеноводства, кандидат сельскохозяйственных наук Григорий Середа и агроном-семеновод, магистр сельскохозяйственных наук Татьяна Дубовец.

Была дана подробная характеристика сортов пшеницы местной селекции. Специалисты считают, что одним из главных критериев получения качественного зерна при высокой продуктивности зерновых является использование сортов, приспособленных к данным климатическим условиям. Сорта, обладающие мощным потенциалом продуктивности, позволяют значительно повысить сборы зерна, снизить затраты на производство единицы зерновой продукции. Пластичность новых сортов, хотя и достаточно требовательных к условиям произрастания, делает возможным возделывание их в различных почвенно-климатических условиях.

К примеру, такие сорта яровой мягкой пшеницы, как «Карагандинская-70», «-60, -31, -30, -22» допущены в Карагандинской, Костанайской, Павлодарской, Акмолинской, Северо-Казахстанской, Алматинской областях, а также в некоторых зонах России. Также широк спектр использования ярового ячменя «Карагандинский-5» и «Карагандинский-6», житняка «Шалкыма», эспарцета «Песчаного улучшенного» и суданской травы «Карагандинской».

Коснулся разговор и выбора сортов. По словам селекционеров, в связи с расширением посевов яровой пшеницы, возделываемой по энергосберегающей и минимальной технологиям, резко повышается роль сорта. Односторонний подход к выбору сорта не может решить проблему стабильности показателей урожайности в различное время, так как интенсивные сорта в годы с недостаточным

увлажнением резко снижают урожайность.

В связи с этим, научные сотрудники опытной станции считают, что в зонах с неустойчивым увлажнением нужно иметь сорта двух типов. Это сорта интенсивного типа, отзывчивые на повышенный фон минерального питания и увлажнения, которые максимально использовали бы ресурсы климата и технологии в благоприятные годы. А также сорта с максимальной устойчивостью к неблагоприятным факторам внешней среды, прежде всего, к засухе с хорошей отзывчивостью на фон возделывания. Специалисты уверены, что оптимальное сочетание сортов нескольких типов, как в регионе, зоне, так и в отдельных хозяйствах, позволит полнее использовать природные и технологические ресурсы возделывания пшеницы.

В слайдах и таблицах были даны сравнительные характеристики урожайности сортов мягкой яровой пшеницы на сортоучастках Карагандинской области в разные годы, в разрезе зависимости от условий, предшествовавших произрастанию. А также показатели качества и урожайности зерна, выращенного с применением различных новых технологий.

Резюмируя информацию, на основании проведенных исследований по сравнительному изучению сортов яровой пшеницы, местные ученые сделали вывод – что сорта отечественной селекции не уступают, а превосходят зарубежные по продуктивности и качеству зерна. В ходе семинара своими мнениями и опытом возделывания зерновых поделились агроном ТОО «Шахтерское» Владимир Шмулянд, главы крестьянских хозяйств, «НурСХ» Анатолий Перегуд, «Дерикот» Сергей Дерикот, «Есиль» Есенгельды Нугуманов и другие.

Рассмотрев сорта местной селекции и получив сравнительную оценку практической значимости новых конкурентоспособных сортов зерновых культур, местные сельхозтоваропроизводители выразили заинтересованность в возможности получения высоких урожаев с отличным качеством зерна, которые возделываются в климатических условиях Центрального Казахстана.

По итогам семинара все участники получили соответствующие сертификаты.

**Т.КУРБАНОВА**

## Коронавирус: усилены меры профилактики

**1 марта вступило в силу постановление главного санитарного врача Казахстана «О дальнейшем усилении мер профилактики коронавирусной инфекции в Республике Казахстан».**

Согласно постановлению, страны, где зарегистрированы случаи COVID-19, подразделены на три категории. В зависимости от классификации будут проводиться противоэпидемические мероприятия в отношении лиц, прибывших в РК из данных стран.

Так, лица 1а) категории, прибывшие из стран, неблагополучных по заболеваемости коронавирусной инфекцией (КНР, Иран), будут на 14 дней помещены в карантин с изоляцией.

«Затем еще в течение 10 дней после выписки они будут находиться под медицинским наблюдением в организациях медико-санитарной помощи по месту проживания. Для установления состояния здоровья будет осуществляться ежедневный обзвон», — говорится в постановлении.

1б) категория: лица, прибывшие из САР Гонконг КНР, САР Макао КНР, Тайвань (КНР), Южной Кореи, Японии, Италии будут изолированы на евное наблюдение работниками ПМСП по месту проживания в течение 14 дней. Затем еще в течение 10 дней проводится медицинское наблюдение в организациях ПМСП по месту про-

живания (ежедневный обзвон).

Ко второй категории относятся люди, прибывшие из Сингапура, Таиланда, Азербайджана. Они будут наблюдаться медицинскими работниками по месту проживания в течение 14 дней. В дальнейшем медицинское наблюдение осуществляется в течение 10 дней путем ежедневного обзвона.

Лица, прибывшие из Германии, США, ОАЭ, Великобритании, Франции, Бахрейна, Кувейта, Испании, Малайзии, относятся к третьей категории. Они будут находиться под медицинским наблюдением ПМСП по месту жительства путем обзвона в течение 24 дней со дня пересечения границы РК. На сегодняшний день в РК нет зарегистрированных случаев заболевания коронавирусной инфекцией. Для более подробного ознакомления с постановлением, перейдите на сайт Комитета контроля качества и безопасности товаров и услуг МЗ Казахстана.

По данным JHU CSSE коронавирусом Covid-19 инфицировано 88 371, скончалось - 2 996, выздоровело 42 716 человек.



# На пороге паводка

**Ситуация с паводком находится на ежедневном контроле у местных властей. Сироптики прогнозируют теплую весну, в связи с чем акимом района дано поручение усилить подготовку к паводку, приняв все меры для предотвращения подтопления населенных пунктов.**

В нашем районе, традиционно считающемся паводкоопасным регионом в области, уже приступили к противопаводковым мероприятиям. Вместе с тем, аким района Ш.Мамалинов отметил слабую работу акимов и ответственных служб, отметив неготовность отдельных населенных пунктов к весеннему паводку.

3 марта в районном акимате прошло совещание о готовности района к паводковому периоду.

В совещании принял участие секретарь районного маслихата

А.Әли, прокурор района Ж.Накишев, первый заместитель председателя районного филиала партии «Нур Отан» М.Нурланов, руководитель районного управления полиции М.Менисов, а также руководители ряда учреждений и предприятий, входящие в состав сил и средств ГЗ и ЧС.

В ходе совещания были заслушаны акимы поселка Г.Мустафина Х.Рыспеков, с/о Тузды С.Бегжанова и Кокпектинского с/о А.Досмаков.

Каждый из них подробно отчитался о том, какие превентив-

ные меры принимаются по предупреждению и устранению паводковых угроз.

- Как акимы, вы должны принять все исчерпывающие меры, чтобы не допустить подтопле-

ния населенных пунктов в весенний паводок и гарантировать населению, что их дома не затопит весной, - говорит аким района Ш.Мамалинов. Руководитель района отметил слабую

работу вышеназванных акимов по подготовке к паводку, в том числе по реализации основных мероприятий противопаводкового плана.

Аким района поручил курирующему заместителю, начальнику отдела ЧС, акимам сел и поселков, сельских округов доработать планы по подготовке, проведению весеннего паводка по каждому населенному пункту.

А мониторинговой группе осуществить объезд всех 67 населенных пунктов района на предмет готовности к паводку и провести кустовые совещания с приглашением заинтересованных служб и хозяйствующих субъектов. При этом особое внимание уделить селам, расположенным в паводкоопасной зоне.

**А.ЖУМАКЕВА**

**На фото: вывоз снега в с.Байкадам.**



## Жыршылар сыныбы ашылды



**175 ЖЫЛ**

Абай Құнанбайұлының мерейтойы

**Наурыз айының 5-ші жұлдызында «Руханият» қосымша білім беру орталығының Үштөбе ауылындағы филиалынан Бұқар жырау Қалқаманұлы атындағы жыршы-жырау сыныбы ашылды.**

Ашылу салтанатына аудан әкімі Шағурашид Мамалинов, мәслихат хатшысы Асхат



Әли, аудан әкімінің орынбасары Айдын Алимов, жыршылар мектебінің алғашқы ұстазы Алмаз Алматов бастаған ел ағалары қатысты.

Үштөбе төрінен ашылған жыршы-жырау сыныбының жетекшісі болып республикалық айтыстардың жүлдегері Тілеген Әділов сайланды. Ашылу салтанатында Үштөбе орта мектебінің өнерпаздары, бұған дейін ашылған жыршы-жыраулар сыныбының шәкірттері өнер көрсетті.

Ауданымыз бойынша үшінші болып ашылған көмекей әулие атындағы жыршы-жыраулар сыныбының қатары әлі де толығын болады. Толығырақ газетіміздің келесі санында оқи аласыздар.

**Б.ЖАКЕШОВА**

**Д.Торжановтың суреті**

## Жер дауы – ел дауы

**Күз айынан дүрліккен Тұзды ауылдық округіне қарасты 6-бригада ауылының жер мәселесі әлі де шешімін таппай отыр. Қорасындағы азын-аулақ малымен қазанын майлап, дастарханын аққа толтырып отырған ауыл халқы келер жазды үреймен тосуда.**

Еске салар болсақ, өткен жылдың қазан айында аудан әкімі Шағурашид Мамалинов бастаған мекеме басшылары және «Тұзды Агро» ЖШС-нің директоры Тимур Дәлелов пен халықтың кездесуі өтті. Атаулы кездесу екі жақ арасында меморандум жасалады деген келісіммен аяқталған еді. Сол кездесуден соң еш өзгерістің жоғын байқаған халық істі қайта қолға алады. «Сияр тоймай, шелек толмайды» демекші, жер аяғы көкке ілінген шақта төрт түлігінің жайылымына алаңдаулы халық екі қолды бос қойып отырмаған көрінеді.

- Біз жасалып жатқан меморандумды көрдік. Және ондағы жазылған дүниелермен келіспейміз. Мәселе әлі шешілмеген қалыпта бір орында тұр. Жаз шыға малымызды қайда апарып бағарымызды білмей отырмыз.

Еш әрекетсіз бос отырған жағдайда түксіз қаларымызды біліп, мәселенің жай-жапсарын ашып береді деген ниетпен облыс әкіміне, облыстық прокуратураға хат жолдадық. Мал ұстап, өрісімізді кеңейтеміз деген қара халыққа жоғары жақтан көмек болса дейміз,- деген мұңын шақты Арман Мұсқұнов.

«Жем-шөп мол болса – саулық семіз, саулық семіз болса – төлі егіз» деген дана халқымыз. Бүгінгі күні ауыл ішіндегі мал басы мен оның төлін аудан орталығының қарамағына тіркеуге өткізу жұмыстары жүргізіліп жатқандығын айтады Тұзды ауылдық округінің әкімі Сәуле Бекжанова.

**Б.ЖАКЕШОВА**

## Мектеп жағдайы аландатады

**Биылғы жылы көктем ерте шығады деген болжам бар. Оны күннің күрт жылуынан-ақ аңғарып жүрміз. Ал табиғаттың тосын сыйларына біздер дайынбыз ба?**

Күннің ерте жылып, қардың күрт еруіне байланысты Алғабас негізгі мектебі төбесінің балшығы қопсып құлап, оқу ордасының кей бөлмелері апатты жағдайда тұруына байланысты жабылды. 1960 жылы бой көтерген мектеп ғимаратының жартысы 2005 жылы күрделі жөндеуден өтеді. Ал төбесі құлаған бөлме сол жөндеу жұмысына кірмей қалғандардың бірі.

Қорқыныштысы, төбе қопсып құлағанда оқушыларда сабақ өтіп жатқан екен. Алла өзі сақтап, ешкімге зақым келмеген. «Ескі үйдің Құдайы бар» демекші, осы уақытқа дейін 60 жыл сақталып келген ескі мектеп ғимаратына байланысты мәселені аудандық білім бөлімі назарға алады деген сенімдеміз.

**Б.ЖАКЕШОВА**

## Ұлы халықтың ұлы Абайы

**Абай Құнанбайұлы ұлы ақын болуымен қатар туған қазағына ғана емес, барша «адамның баласы – бауырына» қараңғыда жол сілтер жарық сәуле. Халықтың «көзін ғана емес, көкірегін ашу» үшін Жаратушы тұтатқан ақиқат ұшқыны. Оның ұшқыны ұлтты жаңғыруға, жаңаруға, жаңа өмірге бейім болуға шақырған.**

Ұлы ақынның қара сөздері мен өлеңдерін, әндері мен күйлерін еске алу ұрпақтың бойына саналы түрде сіңіріп, тәрбиелік мағынасын ұқтыру, жас оқырманның санасына Абай шығармаларының рухани мөнін түсіндіріп, балалардың бойындағы патриоттық сезімдерін ояту, Абайдың күйлерін орындау және насихаттау мақсатында Елбасының «Болашаққа бағдар: Рухани жаңғыру» мақаласы аясында Қазақстан Жазушылар Одағының қолдауымен «Ғұмырдария» орталығының ұйымдастыруымен мектеп оқу-

шыларының арасында 2020 жылдың 27 ақпанында Абай Құнанбаевтың 175 жылдығына орай «Құлақтан кіріп бойды алар, әсем өн мен тәтті күй» Халықаралық өн-жыр байқауы Алматыда өтті.

Атаулы байқау республикалық дәрежеде өткендіктен Қазақстанның әр түкпірінен үміткерлер келіп, бақ сынасты. Байқауға Бұқар жырау ауданы, Доскей ауылы Елтай орта мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі Ж.Какенованың жетекшілігімен 6 сынып оқушылары Д.Кобаева, А.Ниханбаева,



А.Жүнісова қатысты. Байқау шартына сәйкес үміткерлер Абайдың поэзиялық шығармасы мен қара сөзін мөнерлеп оқудан, әндерін нақышына келтіріп орындаудан бақ сынасты.

Қазылар алқасы қатысушылардың көркем мәтінді таңдау және оқу, әнді орындау мен актерлік шеберліктеріне, қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын сақтап, таза сөйлеуіне

және сахна мәдениетіне баса назар аударды.

Нәтижесінде «Көркем сөз» оқу номинациясы бойынша Абайдың поэзиялық шығармасы мен қара сөздерін мөнерлеп оқудан I орынды Ниханбаева Аяулым мен Кобаева Дильдана, II орынды Жүнісова Аружан иеленді. Барлық қатысушыларға алғыс хаттар, жүлдегерлерге дипломдар мен сыйлықтар табысталды.

Оқушылардың ұлы тұлғаны ұлықтаудағы талпыныстарына қарап, Абайдай дара тұлғаның асыл мұрасының құндылығын ешқашан жоғалтпайтынына тағы да бір көз жеткіздік. Жас ұрпақ Абайды тану арқылы, елімізді Абай армандаған биік белестерге шығаратынына сенеміз.

**Л.ЖАЙЛАУБАЕВА,**  
**директордың**  
**тәрбие ісі жөніндегі**  
**орынбасары**





# Ең үздік шығармалар байқауына шақырамыз

**«Ардагерлер ұйымы» РҚБ Орталық кеңесінің 2020 жылға арналған іс-шаралар жоспарына сәйкес ағымдағы жылдың ақпан-сәуірінде Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 75 жылдығына арналған «Ерлікке тағзым» - «Поклонение героизму» ең үздік шығармалар жөнінде облыстық байқауы өткізіледі.**

**Облыстық ардагерлер кеңесінің Президиумы байқауды үш кезеңмен өткізу туралы қаулы қабылдады:**

**1 кезең.** 2020 жылдың 10 сәуіріне дейін облыстың қалалары және аудандарында **«Ерлікке тағзым» - «Поклонение героизму»** - ең үздік шығармалар жөнінде қалалық және аудандық байқаулары өткізіледі. Байқау қорытындылары шығарылып, жеңімпаздар қалалық және аудандық ардагерлер кеңестерінің бағалы сыйлықтарымен, «Құрмет грамоталарымен», алғыс хаттарымен, дипломдарымен салтанатты түрде марапатталады.

**2 кезең.** 2020 жылдың 15 сәуіріне дейін қалалық және аудандық байқаулардың ең үздік шығармалары облыстық байқауға ұсынылады. 20 сәуірге дейін облыстық ардагерлер кеңесінің байқау комиссиясында ең үздік шығармалар таңдап алынады. Байқау қорытындылары шығарылып, жеңімпаздар облыстық ардагерлер кеңесінің айрықшылау белгілерімен марапатталады.

**3 кезең.** 2020 жылдың 20 сәуіріне дейін Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 75 жылдығына арналған республикалық **«Ерлікке тағзым» - «Поклонение героизму»** ең үздік шығармалар байқауының қорытынды кезеңіне қатысу үшін бірнеше ең үздік шығармалар РҚБ Орталық Кеңесіне жіберіледі.

Шығармалар тақырыбы өртүрлі болуы мүмкін, бірақ та олар **«Ерлікке тағзым» - «Поклонение героизму»** негізгі бағытына сай болуы қажет.

Мысалы:

**«Ардагерлер ұйымы» РҚБ Орталық кеңесінің 2020 жылға арналған іс-шаралар жоспарына сәйкес ағымдағы жылдың ақпан-сәуірінде Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 75 жылдығына арналған «Ерлікке тағзым» - «Поклонение героизму» ең үздік шығармалар жөнінде облыстық байқауы өткізіледі.**

1. Менің отбасымның мүшелері – Ұлы Отан соғысына қатысушылар;

2. Менің үлкен атам - Ұлы Отан соғысының Батыры;

3. Мен тұратын көшеге Кеңес Одағы Батырының есімі берілген;

4. Ұлы жылдарға тағзым етейік;

5. Менің үлгі тұтатын адамым - қазақ халқының Ұлы батыры Бауыржан Момышұлы;

6. Менің үлкен атам – Ұлы Отан соғысының жауынгері;

7. Ұлы Отан соғысы біздің отбасымыздың тарихында мәңгі қалады.

8. Қазақ халқының батырлығы туралы тарихы: тарих пен қазіргі заман.

9. Ұлы Отан соғысында болған оқиғаның негізінде жастарды патриоттық сезім мен отансүйгіштік бағытта тәрбиелеу.

10. Әскери тексерістен өткен. Майданнан хат. Және тағы басқа...

Шығармалар отбасылық және мемлекеттік мұрағаттық, отбасы мүшелерінің естеліктері, марапаттау материалдары, іздеу жұмыстары арқылы табылған құжаттар негізінде дайындалуы қажет. Байқауларды белгілеген мерзімде өткізулеріңізді сұраймыз.

e-mail: kofrooveteran@mail.ru

Қарағанды облысы ардагерлер кеңесі

## «Дала поштасы» акциясы

Қарағанды облыстық ардагерлер кеңесі облыстық білім басқармасымен бірлесіп 2020 жылдың 1 наурызынан 25 сәуіріне дейін Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 75 жылдығына арналған жыл сайынғы «Дала поштасы» акциясын өткізеді.

Акцияның негізгі мақсаты – Ұлы Отан соғысының ардагерлері мен тыл еңбеккерлерінің ерліктері арқылы қазақстандық жастарды патриоттық рухта тәрбиелеу, Ұлы Жеңісті жас ұрпақтың жадында мәңгілік сақтау.

Акцияға білім беру саласындағы барлық мекемелердің оқушылары мен тәрбиеленушілері қатысады.

Осыған орай жергілікті білім беру бөлімдерімен бірлесе отырып, бұл шараларды жоғары ұйымшылдықпен өткізу және жеңімпаздарды анықтап, оларды салтанатты жағдайда қалалық, аудандық ардагерлер кеңестерінің айрықшылау белгілерімен марапаттауды ұйымдастыру қажет.

Қалалық және аудандық «Дала поштасы» акциясы жеңімпаздарының хаттарын 2020 жылдың 20 сәуіріне дейін жіберулеріңізді сұраймыз.

e-mail: davrilenko@mail.ru («Дала поштасы», «Қалалық/аудандық акциясының Жеңімпазы» белгісімен).

Тел.: 2-16-96.

Аудандық ардагерлер кеңесі



## Акция «Полевая почта»

С 1 марта по 25 апреля 2020 года областной совет ветеранов совместно с управлением образования проводит ежегодную акцию «Полевая почта», посвященную 75-летию Победы в Великой Отечественной войне.

Цель акции – воспитание казахстанской молодежи на примере подвигов ветеранов Великой Отечественной войны, тружеников тыла, сохранения памяти о Победе.

В акции могут принять участие учащиеся и воспитанники всех типов организации образования.

Приглашаем все учебные образовательные учреждения района принять активное участие в данном мероприятии, имеющем большое воспитательное значение.

Телефон для справок: 2-16-96.

Районный совет ветеранов

## Дінаралық келісім – ынтымақ кепілі

**Дін өркениетті адамзат тарихында көне дәуірден орын алған маңызды рухани құбылыс. Мәдениет пен діни құндылықтар дәстүрлі діни жүйелердің адамзат баласының рухани жан дүниесін жетілдіруге және адамға өмірдің маңызды мәселелерін шешуде тұғыр болуда. Бұл жағдайда дінаралық сұхбаттастыққа басты мән беру әлемдегі тыныштық, бейбіт қатар өмір сүруге жол бастайтын басты ұстаным екендігі алға шығады.**

Дінаралық келісім мәдениеті «толеранттылық», «төзімділік», «дінаралық сұхбат» ұғымдарымен дәріптелуде. «Толеранттылық» ұғымы ғасырлар бойы қалыптасып, мағыналық тұрғыдан толыққан.

Дінаралық келісім – Қазақстанның қоғам өміріндегі маңызды жетістіктерінің бірі мен бірегейі. Түрлі ұлттар мен этностардың діндерінің өзара әрекеттесуінің тұрақты моделі, бүгінгі қазақ еліндегі бөлінбейтін біртұтас жасампаздық пен келісімнің негізі.

Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев атап өткендей: «Біздің этносаралық және дінаралық келісімнің моделі дегеніміз – ол өртүрлі конфессиялардың өзара әрекеттесуі бүкіл әлемдік процесіне Қазақ елінің қосқан шынайы үлесі».

Әлемдегі кез келген Қазақстан секілді көпұлтты мемлекеттің өзінің тұтастығын сақтаудың негізгі шарттарының бірі – ол оның азаматтарының өзгелерден ерекше артықшылық пен үстем болып ұлтқа бөлінбей, бір қауымға, тұтас халық дәрежесіне біріктіру мәселесі алынады. Сондықтан да, Қазақстан билігі өз азаматтарының ұлттық ерекшелігін сақтай отырып, жалпы қазақстандық ұлт дәрежесінде біріктіру саясатын ұстанған.

Осылайша, Қазақстан егемендіктің алғашқы жылдарынан бастап көпэтникалы және көпконфессиялы қоғамда этностардың өзіндік ерекшелігі мен бірігуін сақтауға негізделген ұлтаралық қатынастарды қамтамасыз ететін өзіндік айрықша үлгіні қалыптастырған. Ұлтаралық қатынастардың қазақстандық үлгісі бірнеше негізгі деңгейде жүзеге асырылады: тұжырымдамалық деңгей; саяси-құқықтық (конституциялық) деңгей; институционалдық деңгей және ғылыми-әдістемелік деңгей. Тұжырымдамалық деңгей еліміздің

ұлтаралық қатынастарындағы тұрақтылықты қамтамасыз етеді және ол әлеуметтік-экономикалық, мәдени, ожданлық, тұрмыстық және басқа да өзара тәуелді, толықтырушы факторларды есепке алу, Қазақстан ұлттарының өз мәдени дамуын еркін қамтамасыз ету және олардың мүдделерін қорғау мен жүзеге асыру принциптеріне сүйенеді.

Қазақстанның қарқынды дамуының тірегі болып саналатын ұлтаралық және конфессияаралық келісімі еліміздің алға қарай нық қадам басуына мүмкіндік беретін зор алғышарт болып табылады. Сан алуан халықтар арасындағы достық, келісім мен бейбітшілікті сақтау үшін ел болып жұмылған күйде күнделікті және тұрақты түрдегі тынымсыз әрекеттер жасалуы қажет. Сонда ғана Қазақстанда етене өмір сүретін сан алуан ұлт және конфессия өкілдерінің дауысы қуатты бір сарынға айналатын болады.

Қазіргі кезеңде Қазақстанның дамуына тән ерекшеліктердің бірі - қоғам өміріндегі діннің рөлінің артуы болып табылады. Оның өзектілігі мен мәртебесі артып, әлеуметтік функциялары кеңейіп, дінге сенушілер мен діни бірлестіктердің саны өсуде. Соңғы онжылдықта республикамыздың көпконфессиялы кеңістігі дәстүрлі діни сенімдердің діни бірлестіктерінен бөлек, бұрын Қазақстанда болмаған дәстүрлі емес діни қозғалыстардың жаңа ұйымдарының енуімен күрделене түсті. Қазіргі таңда Қазақстанда 18 конфессиядан тұратын 3720 діни бірлестік жұмыс жасауда. Осындай өзгерістер аясында барлық ұлттар мен ұлыстардың өкілдері үшін экономикалық, әлеуметтік, мәдени, діни жандандудың бірдей мүмкіндіктері қамтамасыз етілген және халықтың біртұта-

стығы, ізгілік, ұлт құқықтары мен адам құқықтарын үйлесімді ұштастыру қағидаттары іс жүзінде көрініс тапқан сан алуан мәдениетті және конфессиялы қоғамда келісім мен төзімділікті қалыптастыру ісіндегі Қазақстанның жетістіктері айқын көрінеді.

Бұл жетістіктерге арқау болып отырған Елбасының мәдениетаралық және дінаралық ұнқатысуды дамыту мақсатында іске асырған бастамаларының алғашқыларының бірі – Қазақстан халқы Ассамблеясының құрылуы еді. Еліміздегі барлық ұлт өкілдеріне өз тілін, дінін, мәдениетін өркендетуге мүмкіндік беру саясаты қоғамдық келісім мен бейбітшілікті қалыптастыруға арқау болғаны даусыз. Шет елдерде баламасы жоқ мұндай институт қызметінде, тіпті әлемдік өркениетаралық және конфессияаралық ұнқатысудың мәселелерін шешуде қолдануға болатын мол тәжірибе жатыр.

Осыған орай елімізде Елбасының бастамасымен үш жыл сайын өткізіліп тұратын Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезінің конфессияаралық келісімді нығайтуда халықаралық деңгейдегі орны ерекше. Әр съезд өз алдына күрделі мақсаттар қойып, соны жүзеге асыруда қыруар жұмыстар атқарып келеді.

2018 жылдың 10-11 қазан күндері Астана қаласында әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезі «Діни көшбасшылар қауіпсіз әлемді жақтайды» тақырыбында жалпы отырыс Президент Н.Ә.Назарбаевтың қатысуымен өтті. Елбасы өз сөзінде Қазақстан мен Астананың жаһандық дәрежеде бітімгерлік, әріптестік, толеранттылық пен жасампаздық идеяларын ілгерілетуге қосқан үлесін атап өтті. Конгресс Қазақстанға бүкіл әлем алдында ұлттық консенсусты және қоғамды біріктіруін көрсетуге мүмкіндік береді. Қазақстанның этносаралық және конфессияаралық келісімді қолдайтын мол тәжірибеге ие және осы секторда кең де тиімді ынтымақтастыққа дайын ел екендігін осындай іргелі қадамдар дәлелдейді.

**Ә.НҰРЛАН,**  
ҚР ҚДМ ҚКК Дін мәселелері жөніндегі ғылыми-зерттеу және талдау орталығы Діни бірлестіктерді зерттеу бөлімінің ғылыми қызметкері

### Дін және қоғам



### Регистрация по месту жительства, не посещая ЦОН

**АО «НИТ» сообщает о запуске автоматизированной услуги «Регистрация по месту жительства граждан Республики Казахстан», не предвсмаатривающей посещение ЦОНа.**

Данная услуга запущена и действует для граждан РК с 25 февраля 2018 года на портале электронного правительства [www.egov.kz](http://www.egov.kz)

Что это означает? Если раньше гражданин при подаче заявки на регистрацию по месту жительства, заполнял заявление, подписывая его своим ЭЦП, затем предъявлял уведомление в ЦОН для записи своего нового адреса на чип удостоверения личности, чтобы данные поступили в базу Министерства внутренних дел РК.

То теперь после подачи заявки через портал [egov.kz](http://egov.kz) пользователю больше не требуется обращаться в ЦОНЫ Правительства для граждан, поскольку данные автоматически меняются в базе МВД РК. Проверить результат услуги пользователь может через 15 минут, воспользовавшись услугами «Проверка адресных данных (данных о прописке)» или «Получение адресной справки» в онлайн режиме.

На сегодняшний день на сайте [egov.kz](http://egov.kz) данные услуги находятся в разделе «Гражданам» - «Гражданство, миграция и иммиграция» - «Регистрация населения и снятие с регистрационного учета».

Отдел миграционной службы Управления полиции



# Идет подготовка к паводку

**Поселок Г.Мустафина попал в разряд паводкоопасных пять лет назад, когда в 2015 году пережил разрушительное наводнение. С тех пор, каждую весну, этому населенному пункту, в плане подготовки к паводковому сезону уделяется пристальное внимание.**

Нынешняя зима выдалась особенно снежной. Повышенная норма выпавших осадков вызывает опасения и требует более тщательной подготовки к весеннему половодью. О том, как готовятся в поселке к паводковому сезону, редакция заинтересовалась у акима Халиля Рыспекова.

По его словам, в акимате поселка разработан план мероприятий по защите населения от паводковых вод.

Мероприятия по подготовке к весне проводятся в течение всего года на постоянной основе. Еще в прошлом году на территории поселка Г.Мустафина подрядной организацией ТОО «Темирзат» города Темиртау проведены работы по углублению отводного канала от дюбингов, расположенных на республиканской трассе, до реки Нура. Была построена защитная земляная насыпь – дорога, пролегающая от железнодорожного моста в районе станции Нуринской до улицы Набережная, и далее от пешеходного моста через реку

Нура до улицы Ахметова в поселке Г.Мустафина. Таким образом, защитный вал вместе с другими сооружениями, построенными ранее, полукругом огибает практически весь поселок вдоль реки. Его общая протяженность составляет 3,4 километра.

В настоящее время проводится совместная работа с ДЭУ-45 по вывозу снега, очистке водопропускных труб, колец и дюбингов на улице Шоссейная ст.Нуринской.

Акимаком поселка были разосланы письма, в которых отрабатывались вопросы с ГУ «Отдел ЖКХ, ПТ и АД Бухар-Жырауского района» по очистке водопропускных труб на реке Туздинка, впадающей в Нуру и Карагандинским областным филиалом АО «НК Казавтожол» по укреплению обочин «павлодарской» трассы, водопроводных сооружений на участках автодорог «Кызылорда-Павлодар» и «Бастау-Ақтау-Темиртау» с целью увеличения водопропускной способности талых вод. От последних был получен

ответ, в котором отмечается хорошее состояние водопропускных труб на данных участках республиканских дорог и о содержателе данных участков дорог КОФ ТОО «Казавтодор».

Также было направлено

Всего вывезено 3,5 тыс. куб.м.

Проводится работа с руководителями предприятий и индивидуальными предпринимателями поселка о необходимости вывоза снега с прилегающих территорий, раздаются соответствующие уведомления.



письмо в адрес областного управления природных ресурсов и регулирования землепользования по вопросу санации русла реки Нура.

Проведена проверка готовности и ремонт локальной системы оповещения населения.

Акима поселка отметил, что в настоящее время на опасных участках территории улиц Озерная, Советская, Первый Тупик и Набережная проводятся работы по вывозу снега.

Свои услуги по вывозу снега в поселке для населения предоставляют ИП Д.Айтишев и ТОО «Ак Нура ХПП». Стоимость услуги составляет 8-10 тысяч тенге за одну машину, сказал Х.Рыспеков.

На противопаводковые мероприятия в ближайшее время будут приобретены 3000 штук мешкотары, совковые и штыковые лопаты, заготовлен инертный материал – 30 тонн.

В плане предусмотрены

пункты эвакуации населения. В случае необходимости население будут размещать в Токаревской и Нуринской школах, участковой больнице и доме культуры.

Для сохранения домашнего скота площадки предусмотрены на территориях ТОО «Берекет-2014» и КХ «Аяулым», с запасом кормов на несколько дней.

Для благополучного проведения паводкового периода заключены договоры с местными ИП по привлечению необходимой техники, а также по обеспечению запасов продуктов и питьевой воды. Пункты питания будут расположены в кафе «Виктория», «Дастархан», «Уют», а запасы продуктов и питьевой воды в магазинах ИП Т.Оспанова, Ф.Копбаевой, Н.Шаукенова.

Также представитель местной исполнительной власти отметил, что на время паводкового периода будет развернут медицинский пункт и организовано круглосуточное дежурство медицинского персонала.

Акима поселка заверил, что работа по благополучному прохождению паводкового периода 2020 года находится на его личном постоянном контроле.

**Т.КУРБАНОВА**

**На фото автора: снег вывезят с республиканской дороги на станции Нуринская.**

## К вопросу о применении госсимволов

**Специалистами отдела внутренней политики проведен визуальный осмотр размещения государственных символов. В каких государственных учреждениях и сельских акиматах были выявлены нарушения и какое наказание предусмотрено за неумажительное отношение к госсимволам, обсуждалось на очередном заседании районной комиссии по государственным символам.**

На заседание были приглашены первый заместитель председателя районного филиала партии «Нур Отан» М.Нурланов, члены районной комиссии, также руководители ряда государственных учреждений и предприятий, акимы с/о Керней, Умуткерского, Шешенкаринского с/о.

Открывая заседание, председатель комиссии, заместитель акима района Айдын Алимов отметил, государственные символы – один из неотъемлемых атрибутов любого государства и уважение к ним относится к ряду важных конституционных норм.

«Все мы обязаны чтить государственные символы, уважительно к ним относиться», – говорит А.Алимов. – Но на практике в ходе проверок выявляются нарушения, за которые предусмотрено наказание.

И эти нарушения допускаются, несмотря на то, что на постоянной основе проводятся различного рода мероприятия по разъяснению законодательства о применении и использовании государственных символов, в том числе семинары, круглые столы, на заседаниях подробно разбираются выявленные те или иные нарушения и дается время на их устранение.

Вот и очередная проверка, проведенная отделом внутренней политики, выявила ряд нарушений, как в государственных учреждениях в п.Ботакара, так и в с/о Керней, Шешенкаринском, Умуткерском и Бухар-жырауском с/о.

Результаты проверки обнародовал руководитель отдела



внутренней политики Аргын Теміржанов, отметивший, что в соответствии со статьей 12 Конституционного закона РК «О государственных символах», местный исполнительный орган осуществляет контроль за использованием (установлением и размещением) государственных символов РК на территории соответствующей административно-территориальной единицы. В этой связи отделом внутренней политики с 24 по 28 февраля был проведен визуальный осмотр размещения государственных символов в 15 учреждениях, расположенных в п.Ботакара, а также в клубах, школах, амбулаториях и акиматах 4 сельских округов.

Как оказалось, наиболее частые нарушения, выявленные в ходе проверки, это изношенные государственные флаги установленные снаружи здания, неправильное и неэстетичное расположение госсимволов в кабинетах руководителей и так далее.

– К примеру, государственный герб на здании ГУ «Аппарат акима поселка Ботакара» находится в изношенном состоянии и требует замены, а государственный флаг в кабинете акима поселка Ботакара без подъюбника, плохо установлен и флашток. Герб на вывеске участкового пункта полиции поселка Ботакара окислился и по-

место загромождено и выглядит неэстетично.

В ходе проверки также были выявлены нарушения в отделах предпринимательства и промышленности, экономики и финансов, архитектуры и градостроительства – от отсутствия вывески на здании до размещения помятых Государственных флагов, без подъюбников.

Кроме этого, выступающий обратил внимание, что в отделе физической культуры и спорта не представляется возможным размещение государственных символов согласно правилам. Размер кабинета не стандартный, уточняет А.Теміржанов.

Проверили применение государственных символов и в 4 сельских округах. Наибольшее количество нарушений было выявлено в Умуткерском сельском округе: не соответствует национальному стандарту вывеска на здании сельской амбулатории; место для экспозиции государственных символов в Умуткерской школе не огорожено, неправильно здесь расположен и Государственный флаг, который оказался еще и с пятнами; на здании аппарата акима сельского округа Государственный флаг изношен, а в кабинете акима он установлен неправильно.

Ряд нарушений выявлен также при проверке в с/о Керней, Бухар-Жырауском и Шешенкаринском сельских округах.

На заседании были заслушаны руководители учреждений и акимы вышеназванных сельских округов. Как выяснилось, многие нарушения успели устранить сразу после проверки. При этом аким Шешенкаринского с/о С.Ускенбаев посетовал на низкое качество ткани для Флага. Его поддержал и руководитель отдела архитектуры и градостроительства Б.Копбаев, который считает, что количество флагов для установки на здании необходимо увеличить.

Средства выделяют всего на 4 Флага в год, а при наших ветрах Флаг на улице едва выдержит.

живает месяц, говорит Б.Копбаев.

Между тем, руководитель ОВП А.Теміржанов отметил, что средства на приобретение и замену госсимволов выделяются согласно заявкам. Несмотря на это, многие учреждения не торопятся исправлять нарушения. В качестве яркого примера руководитель ОВП привел районный отдел образования, который вот уже почти год не может привести в соответствие госсимволику в нескольких школах.

– О каком патриотизме и воспитании подрастающего поколения может идти речь, если в школах не соблюдаются стандарты закона о государственных символах? – задается вопросом заместитель акима района А.Алимов. – По результатам проведенных проверок практически во всех учреждениях выявлены нарушения в сфере применения, пропаганды государственных символов. Хочу напомнить, что за пропаганду госсимволов, в первую очередь, отвечают первые руководители и недопустимо нарушать законодательство о государственных символах и требования национальных стандартов в этой сфере.

На заседании были выработаны конкретные рекомендации и предложения от членов районной комиссии. Одно из них касалось организации обучающих семинаров по применению и пропаганде госсимволов.

Подводя итог заседанию, заместитель акима района А.Алимов поручил усилить контроль над пропагандой и применением государственных символов, отметив, что эти вопросы должны быть на постоянном контроле.

На этот раз обошлось без наказаний. На устранение нарушений дали срок. В течение месяца все учреждения должны исправить недочеты, представив отчеты о проделанной работе в отдел внутренней политики.

**А.ЖУМАКЕВА  
Фото Ж.Макишева**





# 175 ЖЫЛ

Абай Құнанбайұлының мерейтойы

## Абай әлемі

**Биыл ұлы ақын Абай атамиздың 175 жылдық мерейтойы. Абай атамиздың мерейтойы әлем бойынша тойлануда. Біздің мектебімізде де «Ұлы тұлғаны ұлықтайық» атты семинар өтті. Семинарда ашық сабақтар мен сынып сағаттары қазақ және орыс тілінде өткізілді. Мектебіміздің кіреберісінде Абай ауылы дайындалып, рухани құндылықтарымызды дәріптейтін оқу-өрнектер оқушылар қолымен жасалған қолөнер бұйымдарымен жабдықталды. Еңбек**

**пәні мұғалімі Абай атамиздың портретін тоқымасыз гобелен әдісімен жасап дайындады.**

8 орыс сыныбында Қазақстан тарихы мен қазақ тілі сабақтарынан кіріктірілген сабақ өткізілді. Сабақты Аяжан Қазыбекқызы мен Сәуле Абылқызы өткізді. Сабақ өте қызықты, көңілді өтті, олардан көп мағлұматтар алдық. «Ұлы тұлғаны ұлықтайық» атты концертте Абай атамиздың өлеңдері мөнеріне келтіріліп оқылып, әндері шырқалды.

Абай атамиздың бізге жеткен өлеңдері мен әндерін мектеп көлемінде жаттап, мерейтойына арнап концерт бердік. Абай Құнанбаев бүгінге дейін өмір сүруде. «Бірінші қазақ, бірің дос, көрмесей істің бәрі бос». Данышпан айтқан әр сөздің алдыңнан шығуы заңдылық. «Бар қазақ - бір қазақ» деген идея ұстанған еліміздің саясаты да осыған саяды. Елбасының Абайдың өсиетін, Абайдың жолын елді адастырмас Темірқазық санауы, сәт сайын ғақлия сөздеріне сүйенуі де сондықтан болар.

Жас қартаймақ, жоқ тумас, туған өлмек.

Тағдыр жоқ қайтқан өмір қайта келмек.

Басқан із, көрген қызық артта қалмақ,

Бір Құдайдан басқаның бәрі өзгермек.

Бар қазақтың табынары - Абай. Абайдың сөздері, Абайдың жолы, Абайдың өсиеті. Абайдың жолын, істеген ісін біз халқымызға паш етуіміз керек. Абайдың бастау бұлағы ғылымға деген махаббаттан басталады. Абай өзінің 38-ші қарасөзінде «Қашан бір бала ғылым-білімді махаббатпен көксерлік болса, сонда ғана оның аты Адам болады» дейді. Өйткені, ғылым-білімге махаббаты оянған адам ғана өзін таниды, Алланы таниды, дүниені таниды дейді. Болмаса жоқ, я болмаса шала дейді. Абайдың осы сөзіне біз назар аударуымыз керек. Даңқы бар тұлғаның қасиетіне бас иетін халқы бар. Абай дүниетанымын зерделеу арқылы дүниені тану - парыз. Алайда, данышпанның ойынан өткізгенін бар қазақтың бойына сіңіру де оңай емес.

Абайдың айтқан сөздерін Еуропаның бір ойшылы айтпаған. Абай айтады: «Махаббатпен жаратқан адамзатты. Алла Тағала адамзатты махаббатпен, ыстық мейіріммен жаратқан. Олай болса, бәріміз де адамзатты бауырым деп сүйейік.

«Зәредей шүбә етпейміз, Абайдың өлген күнінен қанша алыстасақ, руһына сонша жақындаймыз. Үнемі бұл күйде тұрмас, халық ағарар, өнер-білімге қанар, сол күндерде Абай құрметі күннен күнге артылар. Бірінші ақынымыз деп қабіріне халқы жиі зиярат етер, халық пен Абай арасы күшті махаббатпен жалғасар.

Ол күндерді біз көрмеспіз, бірақ біздің руһымыз сезер, қуанар», - деп Алаштың ардақтысы Міржақып Дулатов атамиз жазып кетіпті. Мәңгілік ел болуды ниет еткен елмен ұлы Абайдың мұрасы да бірге болары анық.

**Санобар РУСТАМШИКОВА, С.Т.Елгезек атындағы негізгі мектебінің 8 сынып оқушысы**

## Запустили челлендж

**В детской музыкальной школе села Доскей прошел музыкальный вечер «Абай - дана, Абай - дара казакта», посвященный 175-летию великого казахского поэта и просветителя Абая Кунанбаева. Модератором мероприятия была заместитель директора по учебной работе Б.В.Досмагамбетова.**

Ярким выступлением открыла мероприятие танцевальная группа «Балдаурен». Приглашенные актеры из казахского драматического театра им.С.Сейфуллина Т.Р.Кошжанов и Т.Б.Хамза показали сценическую постановку из жизни Абая.

Великолепная игра актеров оставила яркое впечатление, создано ощущение, как будто сам находишься возле Абая. Этот волшебный момент надолго останется в наших воспоминаниях.

«Наследие Абая - бесценное сокровище» продолжил тему ветеран педагогического труда, поэт Е.С.Сарин. Акын рассказал о жизни и творчестве Абая, о значении произведений Абая для подрастающего поколения и не только для казахского народа и о том, что произведения великого писателя знают и ценят во всем мире. Еркем Сарсенбайұлы прочитал свои прекрасные стихи посвященные Абаяу.

В мероприятии приняли участие учащиеся Ельтайской СШ, которые одухотворенно прочитали стихи Абая. Также из Ельтайской СШ были приглашены в качестве ведущих преподаватель музыки Д.Максим и учащаяся Е.Никонова, которые создали теплую обстановку, никто не был обделен вниманием ведущих.

Юные музыканты и певцы исполнили произведения Абая: «Желсіз түнде жарық ай», «Көзімнің қарасы». Ученик Н.Кайыр-кенов (преподаватель по классу домбра Н.М.Большакинова) блестяще исполнил кюю «Кен жайлау», виртуозно сыграла произведение П.И.Чайковского учащаяся М.Константинова (преподаватель по классу фортепиано Г.Р.Магавьянова), А.Аубакирова спела песню Абая «Мен сөлем жазамын», вызвав бурные аплодисменты зрителей. Д.Иноземцев на баяне сыграл «Әнім сен едің», М.Акашева на гитаре - «Темная ночь». А.Абдрахман оригинально исполнил кюю «Ақбұлақ». Школьный оркестр сыграл произведения Абая «Айттым сөлем, Қаламқас», «Май түні».

В конце вечера с благодарственными словами выступил директор ДМШ М.А.Жұмаділ.

Завершилось мероприятие совместным исполнением песни Абая Кунанбаева «Желсіз түнде жарық ай».

Детская музыкальная школа запустила челлендж, исполнив песни Абая, передав эстафету районному акиму Ш.К.Мамалинову, секретарю маслихата А.С.Әли и Ельтайской СШ.

**В.КУЛКЕНБАЕВА с.Доскей**

## Ұлы тұлғаларды ұлықтайық!

**С.Т.Елгезек атындағы негізгі мектебінде аудандық «Ұлы тұлғаларды ұлықтайық!» атты семинар өтті. Қонақтарды оқушылар қазақтың қара домбырасынан төгілген күйлермен қарсы алды. Семинарға Бұқар жырау аудандық білім бөлімінің әдіскерлері Бақыт Ойғарбай, Амангүл Дүйсенхан және Үштөбе, Ақжар, Заречный мектептерінің ұстаздары қатысты.**



Мектеп басшысы Мусина Айған Серікқызы келген қонақтарды семинардың бағдарламасымен, мақсат, міндеттерімен таныстырып, ашылу салтанатын өткізді.

Семинар Ауған жерінде ерлікпен қаза тапқан жерлесіміз Серік Төлеубекұлы Елгезекке арналған «Ауған - сөнген шоқ, өшкен арман, Серік Елгезек мәңгі есте қалған!» атты оқушылардың сахналық қойылымымен және С.Елгезекке арналған бұрышына саяхат жасауымен бастау алды. Серік Елгезекке Ауған жеріндегі соғысқа қатысып, қаза тапқан жауынгер, Новостройка ауылының тұрғыны болғандықтан, мектебімізде ақпан айында

Серік ағамызды еске алып, үлкен шара өткізілді. Қойылым Серіктің шыр етіп дүниеге келгенінен, балалық шақ өмір жолдарынан бастап, Ауған жеріндегі Отан алдындағы борышын орындауға қатысуға өз бетімен шешім қабылдауы, ерлік үстінде қаза тапқанына дейінгі аралықты қамтыды. Сахналық қойылымға арнайы Серік марқұмның ағасы - Марат Төлеубекұлы, апасы - Венера Төлеубекқызы шақырылды. Келген қонақтар мен оқушылар, ұстаздар қойылымынан үлкен әсер алғандығы соншалық, көздеріне жас алмаған жан қалмады.

Семинарымыз одан әрі қарай ұстаздарымыздың ашық сабақтар

тарымен жалғасты. Сабақтар Абай Құнанбаев атамиздың 175 жылдық мерейтойына арналды. Мектебіміздің ұстаздары С.Сүлейменова, А.Исаинова 8 орыс сыныбында қазақ тілі мен тарих пәндерінен кіріктірілген сабақ «Абай Кунанбаев - великий мыслитель» атты тақырыбында болды, сабақта С.Рустамшикова «Көзімнің қарасы» өнін шырқаса, С.Тлеубаева «Ғылым таппай мақтанба!» өлеңін мөнерлеп оқыды, оқушылар сұрақтарға қазақ тілінде жауап берді. С.Қасымжанова «Үш таңбалы санды бір таңбалы санға көбейту» математика сабағында Абай атамиздың өлем бойынша орнатылған ескерткіштері мен қара сөздерінен мағлұматтар бере отырып есептер шығарылды, Б.Кабдулина 9-сыныпта «Ойконимдер және өлкеміздегі Ұлы тұлғалар хоронимдері» география сабағында өлкеміздегі Ұлы тұлғаларды анықтап, олардың еңбектеріне сипаттама жасай отырып, ойконимдер мен хоронимдерін анықтады. Рефлексия «Қайрат, ақыл, жүрек» стратегиясы арқылы бағалады. Қала мен ауылдық елді мекендегі проблемаларды сипаттап, шешу жолдарына баға беру тапсырмасын оқушылар «Нысана» кері байланыс әдісінде ауылға жаңа мектеп, спорт кешенін салуды ұсынып, ауылдың көркейіп өсуіне үмітті екендерін білдірді. Н.Лисагорская «Абай Кунанбаев - великий поэт казахского народа» тақырыбында 2 орыс сыныбындағы тәрбие сағатында өзге ұлт балалары Абай өлеңдерін оқып, домбырадан күмбірлете күй төкті. Аты аталған мұғалімдер ашық сабақтар берсе, мектеп психологы

С.Трусова «Жүректен жүрекке» атты психологиялық ахуал туғызды, семинарға қатысушылар бір-бірімен танысып, сәттілік тілеп, жылы ықыластарын білдірді. С.Шагинова «Тоқымасыз гобелен» атты шеберлік сыныбын өткізді. Сәуле мұғалімнің гобеленнен жасалған Абай портретін көрген қонақтар таңтамаша болды. Р.Рахымбекова, Б.Музрапова «Кері байланыс берудің түрлері мен тиімділігі» атты рефлексия жасады. Семинарға келген қонақтар алған әсерлерін кері байланыс түрлерімен жеткізіп, мектеп ұжымына шығармашылық табыс тіледі.

Рефлексия кезінде Бұқар жырау білім бөлімінің әдіскері Бақыт Ойғарбай өткізілген ашық сабақтарға талдау жасап, семинар өз деңгейінде өтіп, алға қойған мақсаттарға жеткендігін айта келіп, ұсыныстарын айтты. Семинар мектеп тәлімгері А.Исаинова дайындаған концерттік бағдарламамен аяқталды. Концерт қыздардың мың бұралған билерімен ашылса, жігіттердің күмбірлеген күйлерімен жалғасты. Абай атамиздың өлеңдерін үш тілде жатқа айтып, қара сөздерін мөнерлеп оқыды, ұстаздар мен оқушылар өңдерінен нақышына келтіріп поурри шырқады. Семинардың мақсаты - «Мәңгілік ел» құндылықтары негізінде Ұлы тұлғаларымызды ұлықтауға өзіндік үлесімізді қосу, мектептер арасында шығармашылық тығыз қарым-қатынас орнату, өзара тәжірибе алмасу еді, мектеп ұжымы қойған мақсатқа жетті, сол мақсат-міндеттерді әрі қарай жалғастырып, шыңдауда.

Қазақтың дара ақыны Мағжан Жұмабаев өзінің «Атақты ақын - сөзі алтын хәкім Абайға» атты

өлеңінде:

Тыныш ұйықта қабірінде, уайым жеме, «Қор болды қайран сөзім босқа!» - деме.

Артында қазақтың жас балалары, Сөзіңді көсем қылып, жүрер жөнге!

Ай, жыл өтер, дүние көшін тартар, Өлтіріп талай жанды, жүгін артар.

Көз ашып, жұртың ояу болған сайын,

Хакім ата, тыныш бол, қадірің артар, - деп айтқандай, дана Абайдың өмірі мен мұрасы, уақыт өткен сайын қазақ қоғамында ғана емес, күллі әлемде өз орнын тауып, мойындалып келе жатқандығы белгілі. Өзінің философиялық ой-өрімдерге толы өлеңдерінде Абай Құнанбайұлы адамның жеке бас мәселелерінен бастап, күрделі әлеуметтік сұрақтарды, адам мен адам, түрлі жас өкілдерінің, қоғамның түрлі санаттарының бір-бірімен қарым-қатынасын қозғайды. Ал, оның қара сөздері адам өміріне, ой-санасына, дүниеге, жаратылысқа терең бойлай отырып жазылған адамгершілік құндылықтарды насихаттайтын, мән-мағынасы ерек туынды.

Абай өлемін бүкіл дүниеге таратушы кеменгер ұлы Мұхтар «Мен Абай тереңінен шөміштеп қана іштім» деген екен. Ал біз ұлы ақын жырларының тереңіне бас қойғанымызбен, тек қана сол тереңнен дем таттық қой деп ойлаймын. Сол себептен оқудан, білуге ұмтылушылықтан, ізденуден жалықпайық.

**Аяжан ИСАИНОВА, тәлімгер, С.Т.Елгезек негізгі мектебі Новостройка ауылы**





**НАУРЫЗ**

# Тәртіп талапшысы

**Заманымыз даму үстінде. Мектеп тәмамдайтын балалармен түрлі оқу орындары оқу жылы бойына кездесулер өткізіп, мамандық таңдауларына жол көрсетіп, жөн сілтейді. Жұмыс бабымен ондай кездесулерге ақпарат құралдары қызметкерлері де қатысып жүреді. Сондағы бір байқағанымыз - әскери мамандыққа балалар көптеп шақырылады. Және бұл қызмет түріне үкіметіміздің жасайтын жақсы жағдайлары бар.**

Жерлесіміз Меңтай Темірболатқызы Мұстафина тал шыбықтай бұралған ару. Полиция басқармасының жанынан күнде өтуіміз себепті, ол кісінің бөлінен келетін бұрымына, бойына жарасымды әскери киіміне қызыға қарайтын едік.

Ол 1976 жылы Жамбыл облысының Шу ауданында дүниеге келген. Мектеп бітірген соң Қарағанды қаласындағы Е.Бекетов атындағы Университетке оқуға түсіп, оны аяқтаған соң Ботақара кентіндегі полиция басқармасына жұмысқа орналасады. Бұл 1996 жыл болатын.

Әскери қызмет - үлкен жауапкершілікті, тиянақтылықты, тәртіпті талап етеді. Мұндай талап үдесінен шыға білу ішкі тәртіпті, мәдениеттілікті, басқа адамға, жұмыс атқаратын мекемесіне деген сый мен құрметті көрсетеді. Осындай қасиеттерді бойына сіңірген әрбір адам полиция басқармасына ештеңеден тайсалмай бара алады деп ойлаймыз. Жаны нәзік полиция майоры Меңтай Темірболатқызы азаматтардың құқығын қорғау жолында аянбастан қызмет етті. Бейбіт аспан астында алаңсыз еңбек етіп жатқан азаматтардың тыныштығын сақтау үшін қолынан келгеннің бәрін жа-



сады. Рейдтер мен оқу-жаттығуларда әріптестерімен бір қатарда табылды. Шаршадым-шалдықтың демеді, себебі мамандығы оған үлкен жауапкершілік артқанын

жан-тәнімен сезінді. Қасында жүрген әріптестерінен тәжірибе жинақтады.

Бұқар жырау аудандық Полиция басқармасы паспорт бөлімінде, ақпараттық және аналитикалық тобының технигі, тергеушінің көмекшісі, мемлекеттік тіл және ақпарат тобының инспекторы, кадр бөлімінің аға инспекторы болып жалықпай-талмай еңбек етті. Бүгінде ювеналдық полиция тобының инспекторы. Барлық бөлімде тәртіп сақтап, әріптестерімен тіл табысты, жұмысы адам тағдыры, елі мен жерінің тағдырына өзінің оң әсерін тигізіп жатқанын сезінгенде, бұл мамандыққа кездейсоқ келмегенін бар болмысымен түйсініп, өзін бақытты жандардың қатарында санаған кездері де аз болмады.

Жан жары Жәми де әскери қызметкер. Жұмысын мінсіз атқаратын отанасы шаңырағының астындағы тіршіліктерді де дөңгелетіп, барлық отбасы мүшелердің көңілінен шыға біледі. Үйлеріне келген адамға да жылы қабақпен қарап, күтіп, сыйлап, шығарып салулары да өзгеше үйдің адамдары аудан тұрғындарына үлгі десек артық айтпағанымыз болар. Ене сыйлауы, балалар мен немерелердің өміріне жол нұсқап, бағдарлам сынды жарқырап тұрған осындай адамдардың жан жылуы жер бетіне таралып, жүректерді мейірімге толтырады анық.

Төл мерекеңіз құтты болсын, қадірлі Меңтай Темірболатқызы. Әрбір көктем сіздің шаңырағыңызға тек жақсылықтар алып жетсін. Әскери қызметтің қайнаған қазанында шыңдалып, өмірге әскер адамына тән көзқараспен қарап, жаныңызды адамдардан тәртіпті, дұрыстықты, адамгершілік қасиеттерді көргіңіз келетін сіздей аруларымыз көп болсын дейміз. Сіз өз мамандығыңызды таңдағанда еш қателеспедіңіз, оған аудан тұрғындары, осы салаға арнаған жылдарыңыз куә. Жас ұрпақтың сізден сіңірегі көп болсын!

**Қ.АХМЕТОВА**



**МАРТА**

# Женщины в полицейских погонах

**В современном мире все больше стираются границы между мужскими и женскими профессиями. Женщины берутся за самую сложную работу, в том числе и мужскую. Так, наряду с мужчинами, женщины охотно идут на работу в правоохранительные органы.**

Сегодня много представительниц прекрасного пола служат в системе внутренних дел. При этом, к девушкам не снижаются требования. Они вместе с мужчинами проходят курсы боевой и спортивной подготовки, изучают приемы борьбы и самообороны, ежегодно успешно сдают аттестацию на профпригодность. Также заступают на сучточные наряды и дежурства. И нисколько не жалеют о выбранной профессии.

Гульдана Умутбаева с детства росла подвижным ребенком, любящим спорт. Примером для подражания

взяли на службу в Михайловский отдел полиции на должность инспектора по делам несовершеннолетних. Так пролетели 8 лет службы. А потом Гульдана Тулегеновна перевелась на службу в родной поселок Ботакару.

Сейчас майор полиции Гульдана Умутбаева трудится инспектором по защите женщин от насилия. Работу свою очень любит. За все годы службы, как трудно ни было, она ни разу не пожалела о своем выборе, и уверена, что он был правильным.

В силу задач своей трудовой деятельности Гульдана работает с женщинами, с семьями, в которых бывают и сороры, и разногласия. К сожалению, в нашем обществе все чаще женщины подвергаются насилию, в том числе и в собственных семьях. Но, в силу менталитета, терпят, прощают, умалчивают. К этой проблеме необходимо подходить очень тонко, с житейской мудростью, учитывать все «за» и «против», считает Гульдана.

С членами таких семей я провожу беседы, принимаю меры профилактического характера, - говорит Гульдана Тулегеновна. - Разъясняю женщинам их права, беседую с их мужчинами. Объясняю сильному полу, что их жены, это, прежде всего, матери их детей, чьи-то дочери, сестры. Ведь в исламе есть очень мудрое высказывание, что «рай лежит под ногами матери», мужчины не должны об этом забывать. Поэтому я рада, когда они осознают свое неправильное поведение, становятся на путь исправления. Сама я противница разводов, поэтому стараюсь, по возможности, чтобы люди сохранили свои отношения, семью, растили детей в любви и согласии. Горжусь, когда мне это удается. Радуюсь, когда вижу, что люди поняли друг друга, важность своих отношений, не разрушили свое семейное счастье из-за каких-то ссор и обид, иногда бытовых проблем.

Сама Гульдана - мама 2 дочерей. Возможно, поэтому ей легче понять женщин, помочь советом и делом. Да и опыт работы тоже хороший помощник.

В бытность работы в городе инспектором по делам несовершеннолетних бывали разные случаи. Когда родителей лишали родительских прав, детей забирали, отдавали на воспитание. Это очень тяжело. Поэтому люди должны в первую очередь думать о своих детях, считает Гульдана Тулегеновна.

Своих дочерей Гульдана воспитывает в духе здорового образа жизни, который ведет сама. Они для меня и дочери, и подружки, говорит женщина. А девочки в свою очередь гордятся своей сильной и смелой мамой, майором полиции.

Как гордятся и дети Виктории Каниной - старшим инспектором по делам несовершеннолетних группы ювенальной полиции РУВД.

Виктория тоже майор полиции. Работу свою обожает и не мыслит себя в другом деле. Хотя начинала свою трудовую деятельность педагогом в школе, работала и в детском саду. Но все же состоялась на службе в полиции.

За плечами Виктории два высших образования - со-

циальный факультет КарГУ им.Букетова и юрфак КЭУ.

- Семь лет работы на педагогическом поприще дали хороший старт и сознание того, что необходимо что-то изменить в своей жизни, проверить себя, свои возможности, чего я стою, - говорит Виктория. - Решение перейти на службу в полицию было своеобразным вызовом самой себе, проверкой на прочность. И я горда, что у меня все получилось, признается женщина.

В инспекции по делам несовершеннолетних работают преимущественно представительницы прекрасного пола. Кому, как ни женщине, матери, понять ребенка, принять участие в его судьбе.

- В своей работе, мне приходится общаться с разными людьми, - продолжает Виктория Николаевна. - Это и неблагополучные семьи, и большие школьные коллективы, представители местной власти. Моя работа нацелена на помощь детям, подросткам. Их судьбы бывают разными, кто-то оступается в жизни в силу обстоятельств, кто-то просто от шалости, от непонимания. А кому-то просто нужна помощь, поддержка. Ведь плохих детей нет. Проблема в том, что им не хватает внимания, любви, заботы взрослых. От этого все беды.

В моей работе были случаи, когда мы направляли детей на учебу в спецшколы. Воспитываясь в этих учреждениях, они становились совсем другими людьми. Многие из этих ребят сейчас выходят на связь, общаются с нами, благодарят, за то, что смогли перевоспитать себя, осознать свои ошибки, исправиться. Это хорошо, значит, мы работаем не зря.

Несмотря на ненормированный график работы, нелегкую службу, ночные рейды и дежурства, Виктория Николаевна рассказывает о службе с блеском в глазах. И это главное. Ведь когда работа приносит радость и удовлетворение, человек по-настоящему счастлив.

Недаром представительниц прекрасного пола, выбравших своей профессией служение народу и отечеству, отличает большая работоспособность. Они отдают себя целиком профессии, проявляя стойкость и мужество.

Женщины в полицейских погонах на своих плечах несут огромную ответственность не только за себя, за свою работу, но и за свою семью, своих детей. У Виктории Николаевны их двое. Старший сын - студент, а дочка учится в четвертом классе.

Мои дети моя опора, поддержка и главное - счастье. Они мои первые помощники во всех делах и начинаниях, говорит Виктория Николаевна.

И, несмотря на полную загруженность, дела, физическую и боевую подготовку, стрельбы и многие другие составляющие профессию полицейского, у нее всегда хватает времени на дом, воспитание детей. И не только на своих.

В РУВД есть прекрасная традиция помогать детям, нуждающимся в помощи. Сотрудники собирают деньги из собственного заработка на приобретение детям-сиротам и из малообеспеченных семей одежды, делают подарки к Новому году. Словом, помогают, поддерживают, ведь чужих детей не бывает, говорит Виктория Николаевна.

Обе женщины - сотрудницы полиции в звании майора, награждены за свой труд Почетными грамотами, медалями «Мінсіз қызметі үшін». Они с гордостью несут свою службу, остаются верны профессии. Несмотря на такую «мужскую» работу, они отлично справляются не только со своими профессиональными обязанностями, но и с женскими, умеют любить, создавать, растить детей, быть чуткими, обаятельными и красивыми!

**Т.КУРБАНОВА**

На фото Д.Торжанова: Г.Умутбаева и В.Канина.



был ее отец Тулеген Умутбаев, профессиональный спортсмен. Гульдана всегда мечтала о профессии, связанной с защитой страны, ее населения, так как в ее характере очень развиты чувства патриотизма и любви к Родине.

Рассказывая о себе, молодая женщина, улыбаясь, призналась, что родилась 23 февраля. Этот день по старой традиции принято считать мужским праздником, наверно поэтому, эта дата наложила своеобразный отпечаток на судьбу девушки, и она выбрала для себя спорт и мужскую профессию. Отец, поначалу, не очень одобрял выбор дочери, но отнесся к нему с уважением и не стал препятствовать осуществлению ее мечты. Он всегда поддерживал дочь и говорил, что человек всего должен достичь своим упорством и трудолюбием. Эти слова стали жизненным девизом Гульданы Умутбаевой.

Силу, целеустремленность, смелость она получила от отца, а доброту, мудрость, мягкость, спокойствие и рассудительность от мамы Злихи Тулеутаевны, которой очень благодарна за помощь и поддержку в жизни.

После окончания школы Гульдана поступила на учебу в Карагандинский государственный университет им.Е.Букетова на факультет начальной военной подготовки. Получив высшее образование, она преподавала военное дело в колледже им.Д.Кунаева, но при этом сразу подала заявление на поступление на работу в органы МВД. И уже через несколько месяцев Гульдана



# Қай жерде, мейлі, қай елде,



## Ковала Победу в тылу

**В прошлом году жительница села Центральное, ветеран труда, труженица тыла Нина Емельяновна Мызгина отметила свое 90-летие.**

**Несмотря на солидный возраст, Нина Емельяновна, ловко справляется с домашними делами. И даже одна, потихоньку, минувшей осенью, выкопала и собрала картофель со своего**

**приусадебного участка.**

**Несмотря на женскую хрупкость, в ней чувствуется сильный характер. Эту закалку Нина Емельяновна получила в раннем детстве. Старшему поколению, на чью долю выпали военные годы, многое пришлось пережить.**



Когда началась Великая Отечественная война, Нине, жившей тогда на Урале в большой многодетной семье, едва исполнилось 12 лет. По меркам того времени это считалось приличным возрастом. И юная Нина, вместе с братом и сестрой стала работать в поле. Сначала помощницей, сидела на плуге работающего трактора. А потом, пройдя учебу зимой 1941-42 гг, сама стала трактористом.

Во время сезона жили в вагончиках, работали от зари до темна. Поля в бескрайних просторах Челябинской области были большими. Было трудно, работа в поле не из легких, тем более для такой юной девушки. Но стране нужен был хлеб. Шла война и фронт нужно было обеспечивать продовольствием.

Семья Нины, в которой было 10 детей, жила, как и многие тогда, бедно и голодно. Отец ушел на фронт,

погиб в боях. Поэтому Нина с братом и сестрой, как могли помогали семье. Хлеб, который им выдавали за работу, отправляли младшим детям, чтобы хоть как-то поддержать малышей.

Непростое было время, все бывало. И минуты слабости, когда хотелось поплакать, и голод, и холод, бедность - все это пережито, все пройдено.

Пришлось пройти и через испытания физических страданий. Зимой во время ремонта техники Нина отморозила себе руки. Долго после этого не могла работать. Да и когда раны зажили, за штурвал трактора уже вернуться не смогла. Продолжала трудиться в колхозе, но уже выполняла другую работу, заправляла трактора топливом, была учетчиком, дояркой.

Прошли трудные военные годы. Нина вышла замуж. А через некоторое время семья приняла решение ехать в Казахстан. Здесь как раз поднимали целину, развивались

совхозы, нужны были рабочие руки.

Так Нина Емельяновна стала казахстанкой. Жила и работала в совхозе Березняки, а затем, в начале 70-тых годов, переехала в село Центральное. Здесь до выхода на заслуженный отдых трудилась дояркой.

Сейчас женщина живет с дочерью и внуком. Несмотря на тяжелое военное детство и юность, непростую жизнь и почтенный возраст, Нина Емельяновна не теряет оптимизма и бодрости духа. Старается делать домашние дела. Находит время, чтобы общаться с соседями. Поговорить по душам, попить чайку. Пока дочь Нины Емельяновны на работе, а внук в городе, она не скучает: и еду приготовит, и дома приберет. «Осилила» и огород с картошкой.

- Я люблю трудиться, без дела сидеть не могу. Так уж привыкла, - говорит женщина.

Труженице тыла Нине Емельяновне Мызгине присвоено звание «Ветеран труда» с вручением медали, есть награда и в честь 65-летия Победы в Великой Отечественной войне.

Такие простые, славные женщины-труженицы, как Нина Емельяновна, вынесшие на своих плечах все тяготы военного времени, понимали, что от их трудовых усилий зависит жизнь людей и судьба страны. Поэтому они не жалели себя, выдержали, выстояли, ковали свою трудовую победу в тылу.

**Т.КУРБАНОВА  
Фото Д.Торжанова**

## Отгремело эхо войны

**75 лет прошло с того дня, как отгремело эхо Великой Отечественной войны. В каждой семье нашей страны есть свой герой. Имена героев не вычеркнут из сердец их дети, внуки, правнуки. Пока гремели взрывы войны, летали самолеты, выкидывая на головы солдат бомбы, трудились на полях сел труженики тыла, отправляя на фронт продукты, теплые вещи и письма с пожеланиями скорейшей победы над фашистами. Одна из таких тружениц тыла проживает в селе Тогызкудук. Когда мы вошли в светлый и просторный дом ветерана тыла, нас приветливо встретила ее сноха Инна со своими любознательными детьми.**

Жексенбаева Екатерина Павловна - труженица тыла. Она родилась седьмого декабря 1937 года. Ее родные места - Подмоскowie, город Киров станция Юрия. Война проходила недалеко. Рядом лес. Вражеские солдаты находились близко к селу. Родители говорили, в лес не ходите, но детишки все равно ходили, собирали ягоды, грибы, немцы их не отбирали, вообще их не трогали, были дружелюбные. Спрашивали: «Яйки есть?»

У родителей детишек было трое. Отец служил на передовой, погиб при первых сражениях с фашистами. Детишки остались с мамой. В Подмоскowie мама работала дояркой, а дети ей помогали: доили, чистили хлев, пасли буренушек. Екатерина тоже помогала - садилась и доила корову. И так было всегда, пока не закончилась война.

Война не принесла ничего хорошего для всего советского народа. Эхо войны слышится и

по сей день, в памяти у молодого поколения их отцы и деды, которые остались на той войне, на чужой земле. Вечная слава героям Отечественной войны!

Отшумела война. Волею судьбы Екатерина попала в Караганду. В пригородном селе Кокпекты жил ее дядя Коснарев Егор. Он помог девушке устроиться на работу в контору совхоза имени Свердлова. В этом же совхозе на стройке работал Жексембаев Талеухан который влюбился в нее с первого взгляда. Когда девушке исполнилось 23 года, он ее украл. Так Екатерина стала снохой казахской семьи. Многому научилась, трудилась без усталости. Освоила обычай казахского народа. Ее уважали за трудолюбие, за вежливое отношение к детям и взрослым.

Потом у семьи был переезд в Тасшоқы. Здесь она вставала ни свет ни заря, доила совхозных коров. Дети росли, шли в школу, выбирали себе



профессию. Пролетели 25 трудовых лет. За это время уже выросшие дети создавали свои семьи, вили гнезда. И теперь дети этих детей встав на

ноги, тоже осваивают профессию, компьютер и все то, без чего не может обходиться в наши дни ни один молодой человек страны.

Мудрость приходит к человеку с годами. Это главное человеческое качество, которое дает возможность принимать правильные решения. Только мудрые решения могут принести большую пользу человечеству. А мудрые советы подрастающему поколению могут давать такие люди, как Екатерина Павловна, ведь за ее плечами богатый опыт и этот опыт не даст ее потомкам совершать плохие поступки.

Каждый из нас на своем жизненном пути сталкивается с трудностями. И преодолевая эти трудности, мы тоже набираем жизненный опыт, становимся намного мудрее. И если кому-то понадобится наш совет, мы обязательно должны его дать.

Сейчас Екатерина Павловна на заслуженном отдыхе. Живет со своими детьми и внуками, радуется каждому наступившему дню. В народе говорят: «Жизнь прожить - не поле перейти». За долгие годы жизни с каждым случается и хорошее и плохое. Надо быть терпеливым, уметь переносить удары судьбы. И только от самого человека зависит, как он проживет свою жизнь и чего он может добиться в этой жизни, так считает Екатерина Павловна.

**К.АХМЕТОВА**

**На фото Д.Торжанова: труженица тыла с внуками.**





## Өнерлінің қолы алтын

*Тігіншілік өнер шыдамдылық пен төзімділікті талап ететін өнер түрі. Шынымен де солай екен. Қолыңа қандай да бір матаны алып, одан өзіңе немесе балаңа, басқа да отбасы мүшелерінің бойына қонымды, жарасатын киім тігіп беру екі әйелдің біріне дарымайтын өнер. Ісмер деген - қолынан іс келеді деген мағынаны білдіреді. Іспар деген синонимы да бар.*

*Жалпы іс деген - киім тігу, тоқыма, кесте тоқу, құрақ құрау т.б. Қазақтың ісмер, шебер әйелдері құрақ көрпеден құрақ кеудешеге*

*дейін, құрақ бөстектен құрақ ойыншыққа дейін жасап, керемет нәрселердің де қарапайым тәсілмен-ақ өмірге келетінін ежелден-ақ қалың жұртқа паш етіп келеді. Зердесінде зейіні бар адамдардың қай-қайсы да құрақтан жасалған заттарға ойлы көзбен назар аударса, сан алуан сәнді түстердің бір-бірімен жарасым тауып, әдемілік әлемін сыйға тартып тұрғанын айқын аңғара алады. Ол арқылы халқымыздың құнарлы дүниетанымын, эстетикалық талап-талғамын, сұлулықты аңсаған іңкәр сезімін айтқызыбай-ақ танисың.*

Басты бұйымдары көрпе, түскізі, еденше, жастық, түрлі ойыншықтар болып келетін құрақ құрау – қазақ дәстүрінде қыз балалар кішкентайынан біліп, үйренуге тиісті қолөнер түрі. Ол қыздарды төзімділікке, үнемділікке, шеберлікке, бояуларды ажыратып, олардың бір-бірімен үйлесімділік табуын түсініп, тануға шыңдайды, тазалыққа, әсемдікке үндейді, жандүниесін байытып, ой-өрісін кеңейтеді. Құрақ негізінен, түрлі-түсті маталардан құралады. Мата қиығын қолына ұстаған әрбір әйел оны білмей тұрып қиық құрай алмайды, жасаған бұйымы көріксіз болып шығады. Яғни, құрақ құрауда немесе іс тігудегі талап етілетін басты шарт - онымен айналысатын адамның бойында өнерді түсінетін қасиет, ұшқыр қиял, бояулардың сырын білетін таным болуға тиіс.

Біздің ауданымыздың аумағында ісмер әйелдер өте көп. Осындай жанның бірі - Тоғызқұдық ауылында тұратын Әділ Тілен туған жеріне алғашқы керуенмен оралған отбасының баласы. 1991 жылы Жарық станциясына қоныстанады. 2005 жылы осы ауылға келін болып түседі. Жылы жүзді, жүрегі мейірімге толы келін ата-енеге, жалпы қайын жұртына тастай батып, судай сіңеді.

Тілен - тоғыз ағайынды үлкен отбасының баласы. Анасы Ләтипа ас дайындау, кір жуу сынды күйбең тіршіліктерден соң қолына ісін алатын. Тігін машинкасына тіл бітіріп, әрбір баласына тігіп берем деген

Бүгінде Тілен жан жары Нәмиханмен тату-тәтті әулеттің бір отауына айналып, ұрпағына ізгі тәлім-тәрбие дарытып отыр. Отбасында болып, тұрмыс-тіршілігін көрген адамның жүрегін жылытар шаңырағына айна-

айлық "Бастау бизнес" курсынан өтіп, жеке жобасын дайындаған. Тиісті орындар ол жобаны қолдап, Тілен аудан әкімінің қолынан қайтарымызсыз 500 мың теңге грант алған. Ол қаражатқа тігін машинкасы, басқа да керектерін алып, сүйікті ісімен айналысып отыр. Бүгінде қыз балалардың көйлектері мен өмірге жаңа келген балалардың киімдерін тігіп, отбасына біршама кіріс кіргізуде.

Киім деген – адамдар үшін ерқашан қажетті, сатылатын өнім. Адаммен қаншалықты жақсы қарым-қатынас болғанымен, өзіне ұнамаған киімді ол сатып алмайды, әрбір адам өзі қалап тұрған матадан, өзінің тапсырысы бойынша тігілген киімге ғана мойын бұрады. Әрбір адамның киімге деген өзінің талғамы бар. Заманауи тігінші заман лебінен қалыс қалмай, көптеген арнайы ақпараттарды оқып, өз көзімен көріп, жұмысын түрлендіріп, жаңашаландырып отыруы керек.

"Бал ұстаған бармағын жалар" деген тағы дана халқымыз. Тігінші мамандығы ерқашан үлкен сұраныста болған, бола да бермек. Мереке қарсаңында Әділқызы Тіленге ізін басар адамдар, денсаулық пен отбасы шаттығын тілейміз.

**Қ.АХМЕТОВА**  
Д.Торжановтың суреті



киіміне бар махаббатын, сүйіспеншілігін салатын. Сондықтан да болар, анасының осындай сәттеріне күй болған бұл отбасының балалары басқа балалардан ерекше болып өсіп, ісінде тиянақты, жинақы, пысық болып өмірге қанат қаққан.

Алтын асықтай ұл, ақ моншақты қыз тәрбиелеп отырған ана балаларының қамымен ешқандай қиындықтан қашпаған. Азаматы мал шаруашылығында еңбектеніп жүрсе, өзі аудан орталығында өткен бір

## С любовью к ветеранам труда

*Когда проходят общешкольные мероприятия, мы всегда выступаем одной большой командой. Все принимают за дело.*

И на этот раз всей дружной командой учащихся 2 «Б» класса поздравили учителя, ветерана труда Морозову Нину Александровну.

40 лет своей жизни она посвятила своему любимому делу. И, пожалуй, не было и дня, чтобы об этом пожалела.

Когда мы пришли к ней поздравить с Международным женским праздником, то увидели в ее глазах неподдельное счастье и радость.

Пели песни, читали поздравления, подарили цветы сделанные своими руками и взяли у нее интервью. У детей была масса положительных эмоций.

Детям было любопытно все знать. Нина Александровна отвечала искренне на вопросы и не скрывала своих чувств. Рассказала о труде учителя, о труде, требующем постоянной работы мысли и немедленного действия. Она подчеркнула, что учитель – это не просто профессия, это образ жизни, это осознание огромной ответственности перед государством, обществом, и прежде всего – перед учеником.

Нам было очень приятно побывать у нее в гостях. Долгих лет жизни, дорогой учитель!

**Р.ТАКУОВА,**  
учитель  
начальных классов  
Кокпектинской СШ



**Нәзік жанды аруларымыз тек қазан-ошақтың қасында емес, кез-келген мемлекеттік маңызы бар шешімдерді қабылдайтын басшылықты, өсіп-**

**өркендер кәсіпкерлікті дөңгелетіп әкететін өр рухты жандар. Қай салада да көшбасшы бола білетін аруларымыздың төл мерекесінде өз саласынан бөлек қоғамның белсенді мүшесіне айналып, қазақ қызының өр рухты бейнесін танытып жүрген азаматшаларымыз жайлы айтпақпыз.**

Кейіпкерлеріміздің үшеуі де өз саласынан бөлек волонтерлікті қолға алып жүрген жандар.

Жұмыспен қамту орталығында әлеуметтік жұмыс жөніндегі кеңесші болып қызмет атқаратын Мадина Аяжанова «волонтерлік менің атқарып отырған салама жақын болғандықтан кейбір жандар сылтау қылатын уақыт жетіспеушілігі менде жоқ» дейді. 22 жастағы аруымыздың айтуы бойынша қайырымдылық, өзгеге жақсылық жасауға әр кезде де уақыт табуға болады. Тек ниет ақ болса болғаны. Ал, мемлекеттік

заң бөлімінің бас маманы Айсұлу Жұмақаева қайырымдылық көрсету дегенімізді былай түсіндірді.

- Қайырымдылық - бұл әдет. Оны дүкенге бару сияқты қарапайым, әрі көңілді жасауға болады. Сол себепті де кез-келген адам мұқтаж жанға өз қамқорлығын, жақсылығын көрсете алады деп санаймын. Мысалға қарапайым ғана өзіміз күнделікті жүріп жүрген саябақты, қарт жандардың ауласын тазартудың арты үлкен дастархан үстіндегі шаймен жалғасуы мүмкін. Біз сол арқылы бір-бірі-

## Арулар - асыл жандар

мізге жақындай түсеміз. Біреудің жүзіне күлкі сыйлау арқылы өзіңді қуанышқа кенелту – бұл ештеңемен салыстыруға келмейтін сезім,- дейді А.Жұмақаева.

Аудандық орталық кітапхана қызметкері Индира Асқарова 3

лаймын. Мұқтаж жанға берген 1 теңгегіздің өзі көп дүниені шешетіндігін ұмытпау керек. Біз волонтерлер, бір мақсат, бір тілекке жұмылып жұмыс жасаймыз. Біздің тиындап жинаған қаражатымыз, жұмыла жасаған ісіміз өзгенің мұқтажын шешіп



жылға таяу өзгеге қамқорлық, қолынан келген көмегін ұсынар жандар қатарынан табыла білген:

- Қайырымдылық ол өлшенбейді, бағаланбайды деп ой-

жатқанын көру, сезіну үлкен бақыт,- дейді.

Өзгенің жүзіне күлкі сыйлап, өзгені қуанытып, жан жылуын ұсынып жүрген нәзік жандыларымыз ауданымыз көлеміндегі

волонтерлермен бірге көмекке зәру жандарға өз қамқорлықтары танытып жүр. «Көп түкірсе – көл» демекші, теңгелеп жиналған қаражатқа бір шаңырақтың мұқтаждығын шешуге себепкер болып жүрген нәзік қыздарымыздың рухы биік.

«Жақсының жақсылығын айт, нұры тасысын» дейді дана халқымыз. Кешегі баршаымызды алаңдатқан 30 жастағы екі баланың анасы Анар Абдрахманованың науқасына бей-жай қарамаған волонтерлеріміз, аудан тұрғындары өз үлестерін қаржылай қосты. Біздің кейіпкерлеріміз мүшелік ететін «Үзілмес Үміт» волонтерлер тобы қайырымдылық шарасын өткізу барысында демеушіліктерін танытты. Бүгінде Анарымыздың еміне керекті қаражат жинақталды.

Нәзік жанды қыз-келіншектеріміздің бойындағы қайнап жатқан қайтпас, қайсар ерік-жігерін көрсетіп жүрген аруларымыз бен барша жерлес азаматшаларымызды мейрамдарымен құттықтап, зор денсаулық, мәңгі жастық пен сұлулық тілейміз.

**Б.ЖАКЕШОВА**  
Д.Торжановтың суреті





## Вспоминая ветеранов Великой Отечественной: Апиев Карымсак

*Бывают события, которые по прошествии десятилетий стираются из памяти людей и становятся достоянием архивов. Но есть события, значение которых не только не уменьшается со временем, а, напротив, с каждым новым десятилетием приобретают особую значимость, становятся бессмертными.*

Чем дальше уходит в историю 1945 год, тем меньше рядом с нами тех, кого мы называем солдатами Победы. Мы - наследники Великой Победы - преклоняемся перед ратным подвигом солдат - защитников Отечества.

Весомый вклад в победу над фашизмом внесли солдаты и офицеры - уроженцы нашего района. Много хороших слов сказано в адрес ветеранов Великой Отечественной войны. Хочется, чтобы память о каждом из них жила в наших сердцах вечно. Чтобы наши дети и внуки гордились своими славными предками. Отстояв в бою, пережив ранения и боль, они,



собрав все силы, дали жизнь нам, своим детям, внукам и правнукам; научили терпению, мужеству, показав это на собственном примере.

Один из таких ветеранов Апиев Карымсак Апиевич.

Он родился в 1916 году в семье крестьянина-бедняка в селе Акжар Аулсовета №7 Баянаульского района Павлодарского уезда (ныне - с.Акжар Бухар-Жырауского района).

Родители его до 1917 года занимались крестьянством. Отец умер в 1917 году, мать умерла в

1924 году. После смерти родителей до совершеннолетнего возраста находился у старшего брата, где воспитывался и учился в школе с.Акжар, там же в 1931 году оканчивает 8 классов. С 1931 по 1935 год заочно учился в кредитно-экономическом техникуме города Алмата. С 1935 года началась трудовая деятельность Апиева Карымсака, в разные годы работал бухгалтером колхозного учета Ворошиловской МТС, председателем Димитровского сельского совета, главным бухгалтером Каркаралинской МТС.

В 1941 году началась война, весь советский народ поднялся на борьбу с фашистами, и в 1942 году Апиев Карымсак был призван в ряды Советской Армии Каркаралинским РВК, зачислен в 107 стрелковый полк.

Участвовал в освобождении города Ленинград от блокады и во взятии города Выборг, в боях был дважды ранен. В момент наступательных боев на Западном и Ленинградском фронтах проявил воинский долг в выполнении боевых заданий, ему присужден ряд благодарностей от командования. Был награжден от 9 мая 1945 года Указом Президиума

Верховного Совета Союза ССР медалью «За Победу над Германией», орденом Отечественной войны 2 степени и юбилейными медалями «20, 30, 40 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.».

Демобилизован в 1946 году. С 1946 года начал мирную трудовую деятельность, работал контролером-ревизором Контрольно-ревизионного Управления Министерства финансов Союза ССР по Ворошиловскому району. А с 15 февраля

1949 по 1952 год работал председателем райплана Ворошиловского района, с 1952 года по 1954 год - начальник районного Управления сельского хозяйства Ворошиловского района.

Участвовал Карымсак Апиевич в освоении целинных земель, был награжден медалью в 1956 году. А в марте 1957 - медалью «За трудовое отличие».

В 1961 году являлся председателем колхоза «Ульга 30 тысячник» Ульяновского района, с 1968 по 1977 год работал старшим инспектором госдоходов районного-финансового отдела. Хочется рассказать немного о семье Апиева Карымсака. Был женат на Ерденаевой Розе Ярмухамедовне.

Она родилась в 1921 году, окончила техникум связи, бухгалтерское отделение в г.Алмата, работала начальником районного узла связи, затем главным бухгалтером комхоза Ульяновского района.

Супруги вырастили и воспитали 5 детей, 11 внуков. В 1977 году Карымсак Апиевич вышел на заслуженный отдых. Умер в 1987 году от старых ран, полученных в Великой Отечественной войне, похоронен в п.Ботакара.

Мы - нынешнее поколение, должны чтить память о погибших в годы Великой Отечественной войны, уважать тех, кто остался жив, трепетно относиться к их воспоминаниям. С каждым годом всё меньше остаётся живых свидетелей тех трагических событий, и тем дороже для нас каждое напоминание о них.

Каждая статья о ветеранах Великой Отечественной войны - это встреча с историей, их воспоминания, рассказы, - это устная история войны, настоящая, не придуманная. Не услышав этих маленьких рассказов, не узнаешь историю своего поселка, о тех людях, что проживали здесь и совершили мужество и стойкость за будущее своего народа. А память о них должна передаваться из поколения в поколение.

**А.МАКЕЕВА,**  
хранитель фонда районного историко-краеведческого музея

## Имя Героя ЖИВЕТ В ПОКОЛЕНИЯХ

*Герой Советского союза Прокофий Прокофьевич Корниенко родился в 1911 году в селе Ростовка. После окончания семи классов школы работал шахтёром, затем, в 1933 году окончив курсы товароведов, работал в Карагандинской областной базе снабжения.*

*В 1942 году был призван на службу в Рабоче-Крестьянскую Красную Армию. С марта 1943 года — на фронтах Великой Отечественной войны, был разведчиком взвода разведки 847-го стрелкового полка 303-й стрелковой дивизии 57-й армии Степного фронта. Особо отличился во время форсирования реки Днепр и в боях на плацдарме.*

Свой подвиг Прокофий Корниенко совершил в ночь на 27 сентября 1943 года. Прокофий Корниенко в составе взвода разведки под огнем противника на подручных средствах переправился через реку в районе села Червоное (ныне - в черте посёлка Верхнеднепровск Днепропетровской области Украины). Внезапно атаковав позиции противника на правом берегу Днепра, разведчики уничтожили до роты живой силы врага. П.П.Корниенко уничтожил две вражеские пулеметные точки мешавшие переправе. Смелые и решительные действия разведчиков на плацдарме обеспечили переправу всего батальона.



**В наградном листе на П.П.Корниенко сказано:**

*«Рядовой тов.Корниенко в период наступательных боев дивизии с 9 августа 1943 года не раз показывал образцы мужества в защите Родины. В ночь с 26 на 27 сентября 1943 года, подразделение, в котором служит рядовой тов.Корниенко, получило задание первым форсировать реку Днепр и обеспечить плацдарм для остальных подразделений полка. Несмотря на ураганный огонь противника, тов.Корниенко связал пару бревен, презирая смерть, первым начал форсирование реки, увлекая за собой остальную личный состав взвода.*

*Пробравшись на правый берег в районе с.Червоное Верхнеднепровского района Днепропетровской области, полком пробрался к пулеметной точке противника и, забросав гранатами, уничтожил ее расчет. Инициативу рядового Корниенко поддержал весь взвод. В этом бою им был уничтожен еще не один расчет.*

*Неожиданный, смелый и дерзкий бросок разведвзвода внес замешательство в подразделения врага и они отступили. Тов. Корниенко с группой автоматчиков, продвигаясь вперед, обеспечил плацдарм для перехода на правый берег р.Днепр всего батальона.*

*В этом бою разведчиком было уничтожено до роты немецкой пехоты.*

*За смелость и решительные действия при форсировании р.Днепр тов.Корниенко заслуживает присвоения звания «Герой Советского Союза».*

**Командир 303 стрелковой дивизии  
Полковник Федоровский  
20 октября 1943 года.»**

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 20 декабря 1943 года красноармеец Прокофий Корниенко был удостоен высокого звания Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали «Золотая Звезда».

В дальнейшем принимал участие в Кировоградской, Корсунь-Шевченковской, Уманско-Ботошанской и Ясско-Кишиневской операциях. В ноябре 1944 года был направлен на учебу в танковое училище. В 1945 году старшина П.П.Корниенко был демобилизован.

После войны жил в посёлке Токаревка Тельманского района, (ныне - п.Мустафина), работал председателем сельского совета, заместителем председателя Тельманского исполнительного комитета. Скончался 10 июня 1972 года, похоронен в селе 1 мая Бухар-Жырауского района.

Был также награжден орденом Ленина (20.12.1943 г.), медалями, в том числе «За отвагу» (28.08.1943 г.).

В честь Героя Корниенко названы улицы в селе Ростовка и поселке Мустафина.

Подготовила Т.КУРБАНОВА

## Құрметті кітапханашылар!

**Аудандық орталық кітапханасы «Әскери жәдігерлерді сақтайық» акциясын жариялайды.**

Аталған акция Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 75-жылдығына арналған іс-шаралар мен көрмелердің экспонаттары ретінде одан әрі пайдалану үшін хаттарды, фотосуреттерді, марапаттау кітапшаларын, құжаттарды, пошта ашық хаттарын және басқа да әскери жәдігерлерді жинау мақсатында ұйымдастырылды.

Сіздерді «Әскери жәдігерлерді сақтайық» акциясына белсенді қатысуға шақырамыз!

Акцияның өту мерзімі - 2020 жылдың қаңтар-мамыр айлары аралығында.

Әскери жәдігерлер аудандық орталық кітапханасында қабылданады. Әрбір экспонат тізімдеме бойынша қабылданады. (Тізімдеме үлгісі қоса беріледі).

Әрбір экспонатқа кішігірім сипаттама/әңгіме қоса берілуі тиіс.

Әскери жәдігерлер 9 мамыр күні Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 75-жылдығына арналған «Елге мұра - ұрпаққа ұлағат» кеңейтілген экспозициялы кітап көрмесінің экспонаттары ретінде пайдаланылады.

Көрме аяқталғаннан кейін тапсырылған экспонаттар қайтарылады.

Біздің мекен-жайымыз: 100400, Ботақара кенті, Бұқар жырау көшесі, 56а, тел.: 21019, 22265.

E-mail: centralnaya@onnaya-2011@mail.ru, metodbibl@mail.ru

Аудандық орталық кітапханасы!





РУХАНИ  
ЖАНҒЫРУ

(Окончание.  
Начало в №8).

Акпай Джолдин, султан, родился в 1863 году.

Прямой потомок Букейхана через Джолды (отца) и Чингиса (деда). По переписи 1898 года – житель аула №1 Кентской волости Каркаралинского уезда. Зимовка Кызылкениш у родника, расположена в 35 верстах от Каркаралинска. В его ауле 15 семейств (хозяйств), 64 человека, 17 юрт, 7 землянок, 3 деревянных дома и 4 кухни. Количество скота: лошадей с жеребятами – 141, рогатый скот с телятами – 70, верблюды – 3, овец 338, коз 84. Посевы – 10 пудов пшеницы.

Акпай Джолдин свою кандидатуру на выборах волостных и биев не выставлял. А вот его отец, бий Джолды Чингисов, 1813 г.р., управлял Дюсенбай-Чекчекской волостью. 11 февраля 1860 года ему было дозволено «при ключе Кызыл-Кент построить дом о двух комнатах», для чего вырубить 100 сосен. Это 25 вёрст от Каркаралинского приказа.

Кызылкениш для зимовки облюбовал Чингис Букейханов ещё в 1800 году. Здесь были богатые травы, скот не страдал от бескормицы. Завораживала и красивейшая панорама окрестных горных склонов.

Омский областной начальник гвардии полковник С.Б.Броневский выехал из Омска и 8 апреля 1824 года «торжественным образом» открыл «Каркаралинский внешний округ при горах Кент». Однако старший султан округа Турсун Чингисов убедил С.Б.Броневского начать строительство поселения по руслу реки Каркаралинки, богатой водой и лесом.

Акпай Джолдин хорошо ориентировался в Степи, знал ближние и дальние места. До наших дней дошла рассказанная им легенда о развалинах здания в урочище Кызылкениш.

Когда-то давно, когда в Кентских горах еще никто не жил, калмыцкий хан Айуке просватал свою дочь за калмыцкого же хана Контаже, который захотел взять себе вторую жену. По калмыцким обычаям невеста должна была ехать к жениху в сопровождении 40 джигитов и 40 девиц, и со всем своим приданым. Кроме 40 джигитов в её свите были два батыра: один калмык, другой киргиз.

Когда они подъехали к Кентским горам, наступила суровая зима: выпал глубокий снег, покрывший верблюдов; потом пошел дождь и ударил мороз, скоровший намокшие одежды людей, выюки верблюдов и сбрую лошадей. Все считали себя погибшими, но батыр киргиз предложил батыру калмыку побороться, чтобы отогреться и тогда помочь другим. После борьбы они согрелись, собрали дров, обогрели других и решили остаться здесь зимовать, на одном из ключей Кентских гор, где, по совету киргиза батыра, выстроили ханской невесте каменный дом, от которого получил свое название у киргиз и ключ Кызылкениш.

Зимую ханская невеста полюбила киргиза-батыра, как спасителя от верной гибели. Оставив Кызылкениш с наступлением весны и отправившись в путь, караван благополучно прибыл в стан хана Контаже. Невеста его, беременная от киргиза-батыра, рассказала хану, как было дело, и просила отложить совершение брачного обряда, пока она не родит, а батыра простить. Контаже согласился и простил киргиза-батыра ввиду его заслуг. Когда родился ребенок, он был отдан на воспитание рабыням, а мать его сделалась женою хана.

Мальчик рос не по дням, а по часам, был здоров, но некрасив. В 9 лет его отдали пасты верблюдов. Никто не говорил ему о его происхождении. Он поразительно метко стрелял из лука и убивал бугы и кийков на расстоянии шакрым. Ему захотелось иметь особенный лук, который он заказал мастеру. Тот, удивленный заказом, пошел к хану и рассказал ему об этом. Хан велел мастеру исполнить заказ.

Когда лук был готов, хан устроил состязание стрелков из лука. Для цели были поставлены семь кетпеншотов, которые и были прострелены мальчиком, чего другие не могли сделать; он же поставил четырнадцать кетпеншотов и прострелил и их. Это испугало хана, и он приказал своим приближенным вырезать у мальчика ключицу, что они и сделали, усыпив его предвзвездительно. После этого он мог пробить только семь кетпеншотов. Мать, узнав, что прославившийся стрелок – её сын, позвала его, поведала ему, кто он, и велела ему отыскать отца. Тогда он, убив из лука ханского сына, завладел его аргымаком и пустился в поиски за отцом.

**Каскар Тасыбеков**, родился около 1835 года. Бий аула номер четыре Нурунской волости. Представитель рода Койайдар. Хозяином аула стал в 1858 году после кончины своего отца, «почетного киргиза» Тасыбека Булгакова. Кстау аула – урочище Джуван-конур. Питьевой ресурс – колодец. Расстояние до Каркаралинска – 145 верст. В ауле 2 семьи и 8 жителей. По 2 землянки, юрты и кухни. Количество скота: лошадей 25, жеребят 5, рогатых 4, верблюдов 3, овец 80. Сенокосы находились в окрестностях зимовки. Заготавливали своим трудом 100 копен сена.

Ближайший сосед Каскара, его брат Нурлубет Тасыбеков, зимовал в Шокпартасе с семьей из 5 человек. У него 3 лошади, корова, теленок, верблюд, 10 овец и коз. Накашивали 50 копен сена. Рядом с братьями обитал в местечке Акчеку Джирембай Джаксыбаев. Отмечены 13 жителей и 50 голов. По переписи 1864 года Каскар Тасыбеков принадлежал к роду Сарымтоксан, отделение Конурбай. Семья состояла из 5 человек<sup>3</sup>. Бием аула №4 Каскар избирался 5 раз: 30 января 1878

## Алихан Букейханов среди земляков Сарыарки

года, 20 декабря 1880 года, 17 декабря 1883 года, 12 августа 1892 года и 19 сентября 1895 года. Отдельные моменты его общественной деятельности попали на страницы периодической печати. Так, в 1878 году на создание в Российской империи добровольческого флота внес 5 рублей<sup>4</sup>. В 1884 году Каркаралинское уездное управление завершило отчет на предписание Степного генерал-губернатора Г.А.Колпаковского. Через волостных управителей был составлен перечень родов. В Нурунской волости учтены: Айдабол – 307, Байдаулет – 250, Конурбай – 200, Дерипсалы – 200, Табын – 100, Алшин – 100 кибиток. По аулу №4 данные представил бий Каскар Тасыбеков.

28 февраля 1885 года губернатор Семипалатинской области объявил благодарности бию Каскару Тасыбекову как члену Семипалатинского думского попечительства о бедных с вступительным взносом в 15 рублей.

Сын Каскара Арынбек с 14 декабря 1913 года исполнял обязанности кандидата (заместителя) при бие аула №4 Жиренбае Жакыпбаеве. В последние годы имя Каскара Тасыбекова вышло из тени. Ученые-исто-

доков, и они одобрили земли для переселения. Первым на новые места добрался род Бошан, за ним – Каракесек

**Хасен Акаев**, бий, брат Магата Хасенова, родился в 1859 году. Родовая ветвь Хасен – Акай – Баймурын – Койсомас – Жоломан – Жарылгап – Тлеуке. Из предков знаменит бий, «почетный киргиз» Баймурын Койсомасов, бывший во главе Нурбике-Шаншаровской волости ещё в 1853 году. По переписи 1898 года Хасен Акаев в списке хозяйств административного аула №3 Кувской волости с населением 54 человека.

В 1898 году в Семипалатинской области отмечалось 50-летие Ботовско-Кояндынской ярмарки. Ожидался приезд знаменитых торговых персон, таких как А.Ф.Ботов и А.И.Деров. Ярмарку посетили статистики из Омска во главе с А.Н.Букейхановым. Хасен Акаев выставил для гостей юрту, 5 ковров и 5 кошм. Несомненно, Хасен Акаев был очень популярен в Степи. Не случайно с ним встречались писатель М.М.Пришвин (1909) и знаменитый путешественник Г.Н.Потанин (1913). Акаев и Букейханов вели переписку.

Хасен Акаев в газете «Казах» опубликовал статью «Кенис хат» о развитии в Степи кожевенного дела, горных работ на рудниках, заводских начал. На публикацию откликнулся А.Н. Букейханов статьёй «Жауап хат» («Ответное письмо»). Букейханов верен своим принципам исторического осмысления проблем казахского народа:

Горы Каркаралы, Каракус, Едирей, Ку, Баянаул называют Бес Казылык – Пять биев. Это центр скотоводства. Можно сказать, для овцеводства нет лучшего пастбища, чем эта земля. Не заниматься здесь скотоводством, это значит вести верблюда по льду. Как пишет профессор Кулешов, в мире нет лучшего мяса, чем мясо казахского барана...

Разводить надо овец хорошей породы: длинноногих, густошерстных, кормить досыта, содержать в тёплой овчарне...

И вывод автора: на данном этапе животноводство остаётся главной силой степного бытия.

Алихан Букейханов и Хасен Акаев поддерживали отношения длительное время. В 1921 или 1922 году сын Алихана Укитай (Сергей) гостил в ауле Хасена.

В летописи Сарыарки Хасен Акаев (1859-1931) остался как общественный деятель, предприниматель, просветитель.

**Хасен Бижанов** (1858-1934), бий, уроженец Прибалхашья, урочище Карабулак. Обучался в аульной школе, в школе г.Каркаралинска. Окончил Центральную Западно-Сибирскую фельдшерскую школу в 1884 году. Практиковал в Степи как фельдшер 3-го участка Каркаралинского уезда, обслуживал население 6 волостей.

Славился в Степи как знаток обычаев, степных законов, полезных ископаемых, древних курганов. Пропагандировал и развивал хлебопашество, кооперативное дело, народное образование, рыболовство и судоходство на Балхаше, охоту на диких животных.

С Бижановым взаимодействовали многие исследователи и путешественники. В 1909 году Х.Бижанов встречался в Каркаралинске с писателем М.М.Пришвиным, который описал эти встречи в своей книге «Ранний дневник».

Х.Бижанова ценили врач Амре Айтбакин, поэт Нарманбет Орманбетов, музыкант Ахметжан Сармантаев, математик Алимхан Ермаков, академик Орымбек Жауыткыч, инженер Павел Амосов, экономист Василий Сарычев, писатель Сапаргали Бегалин, правовед Жакып Акбаев и другие.

Во время пребывания Г.Н.Потанина в Каркаралинском уезде Хасен Бижанов занимал должность волостного управителя Котан-Булакской волости. О приезде Г.Н.Потанина Бижанов знал заранее из переписки с А.Н.Букейхановым. Это эпистолярное наследие двух замечательных людей совершенно не изучено. Возможно, Х.Бижанов отправил заметку о приезде Потанина в газету «Казах».

Довольно полная биография патриота Прибалхашья дана мной в книге «Хасен Бижанов. Окружение, дела и встречи».

**Садырбек Нурманов** (1838-1903), уроженец аула №3 Аксаринской волости Каркаралинского уезда. Происходит из рода Кудайберлы. Семь раз избирался бием. Совершил хадж в Мекку, откуда привёз Коран и «ниса» – кусок священной ткани. Реликвии сохранили его правнуки Жалел и Халел Садырбеков. Название места, где жил бий, дошло до наших дней как «Садырбек копесы». 20 октября 1908 года в урочище Садырбек копа образован переселенческий поселок Пригородный. На месте захоронения Садырбека Нурманова родственники установили памятный знак. Сын Садырбека – Кусайын Садырбеков (1870-1934) тоже имел репутацию справедливого бия, как и внук Садырбеков Хасен Кусайынович (1890-14.08.1959). Подробно о потомках Садырбека изложено в книге «Семья Садырбека кажи».

Юрий ПОПОВ,  
краевед,

Почетный гражданин Каркаралинского района  
г.Санкт-Петербург (Россия)

На фото: А.Букейханов сотрудничал в газете «Казах» с А.Байтурсиновым и М.Дулатовым.



рики КарГУ им.Е.А.Букетова в ходе степной этнографической экспедиции в 2003-2004 годах задокументировали рассказ известного в Шетском районе асакала Махмута Есимбекова, великолепного знатока шежира рода Сарым-Конурбай. Сказитель привел легенду про белый холм батыра Койайдара-жужбасы войска хана Аблая и его схватках с пришельцами с юга. По рассказам асакала, Каскар принадлежал к влиятельным биям Степи. Балхашские исследователи Турсынбек Жаксыбайулы и Амангельды Смагул теги Ильясулы достоверно проследили за списком всех потомков Конурбая. Среди них генерал-майор Талгат Мухтаров<sup>5</sup>. Его родовая ветвь: Сарым, Конурбай, Койайдар, Булгак, Тасыбек, Каскар, Арын, Мухтар, Сабит.

**Магат (Макад) Акаев**, бий, родился в 1858 году. Родовая ветвь Магат – Акай – Баймурын – Койсомас – Жоломан – Жарылгап.

По переписи 1898 года – житель аула №3 Кувской волости Каркаралинского уезда. Зимовка Кызыл-чилик, расположена в 90 верстах от Каркаралинска. В его ауле 2 семьи, 12 человек, 2 юрты, 2 землянки, 2 кухни. Лошадей всех возрастов – 304, крупного рогатого скота – 31, верблюдов – 9, овец 413, коз 33. Заготавливали 100 копен сена.

В возрасте 25 лет совершил паломничество в Мекку. Состоял в должности волостного управителя с 17 апреля 1887 года, с 20 декабря 1892 года, с 16 апреля 1899 года. Награждён Почвальным листом – 30 июня 1901 года, Почётным халатом III разряда – 25 апреля 1904 года, благодарность – 16 июня 1904 года.

Знаток обычаев, народного фольклора, преданий о происхождении рода Каракесек. По сказаниям, род произошёл от рабыни Каркобат. Популярное в Степи четырёхстишие говорит об известности рода: «Каракесеки прославились после того, как из их среды вышел бий Казыбек». Магат Акаев приводит и пословицу «Ат беден, ер анадан жолды» – «Как хорошая лошадь, умный мужчина растёт от умной матери».

**Мусатай Таттимбетов**, сын знаменитого композитора, бий, родился в 1840 году. Родовая ветвь Ауэз.

По переписи 1898 года – житель аула №8 Кувской волости Каркаралинского уезда. Зимовка Есен у колодца, расположена в 90 верстах от Каркаралинска. В ауле 8 семей, 65 человек, 13 юрт, 11 землянок, 10 кухонь. Лошадей всех возрастов – 324, крупного рогатого скота – 67, верблюдов – 30, овец 688, коз 37. Заготавливали 335 копен сена.

С 3 января 1863 года на два года утверждён заместителем Каркаралинского окружного приказа. В этот период награждён Почвальным листом и серебряным стаканом.

Назначался волостным управителем с 1 апреля 1884 года, заместителем волостного – с 17 апреля 1887 года. Награждён Почётным халатом III разряда 5 мая 1887 года, Почётным халатом II разряда 7 июля 1890 года. Отмечен благодарностью 28 февраля 1895 года за участие в благотворительном фонде. В 1906 году – выборщик по избранию члена Государственной Думы.

По рассказу Мусатай Таттимбетова ранее киргизы рода Каракесек жили вблизи Ташкента. Бий Бертыс занимал административную должность в управлении городом. Би Абыз и Шомых, кочевавшие в горах Ку–Едрей, позвали в Сарыарку киргиз племени Аргын. Откликнулся бий Казыбек из рода Бошан, послал хо-

3. История Каркаралы в документах и материалах. Том 2. Алматы, 2009, с. 282

4. Семипалатинские областные ведомости, 1878, 25 сентября

5. Серов А. Офицерский корпус Вооружённых сил: опора на личность Лидера // Казахстанская правда, 2013, 16 августа.



## Жақсылық жасаудан жалықпа

**Ата-бабаларымыз сонау ықылым заманнан бері өзінің ұрпақтарының саналы болып өсуі мен жетілуіне жан-жақты мән бере білген. Тынысы бөлек, жүрісі бөлек бесаспап сегіз қырлы, бір сырлы, атқа мінер азаматтарына тәрбиенің уызын беріп өсірсе, отбасыларына әр уақытта дәнекер болып, жәрдем беріп, қолдап қорғап отыруға жол көрсеткен.**

Жаратқан жаббар иеміз бұл жақсылығы мол, жарығы мол, жарық дүниеде адам баласының тіршілік етуіне барлық мүмкіндік берсе де, адам баласының тіршілік етуі, еңбек етуі әр түрлі. Біреуге сезім байлығын, біреуге тіл байлығын, біреуге жоғары математикалық теңдеудің түйінін шешуге түйсік берсе, біреуге ақылға сыймас қажыр-қайрат, өнер сыйлайды. Адам адамға дос, бауыр демекші, мына заманда қазақ халқының мейірі, ыждағаттылығы, кеңпейілділігі, бауырмалдылығы ауадай қажет-ақ.

2020 жыл Республика бойынша «Еріктілер» жылы деп жарияланғаны баршаңызға аян. Ботақара орта мектебі де ерктілер жылына өз қолдауларын танытып халыққа көмек көрсету, жақсы игі істер жасауды қолға алып отыр. Ақция кезінде көптеген қайырымды адамдар елеуметтік топтарға қол ұшын созып, мектеп балаларына көмек көрсетілді. Атап айтсақ «Сеньковский» дүкенінің қожайыны, жеке кәсіпкер В.Сеньковский оқу құралдарын берсе, мектеп психологы Индира Ибратуллова мектеп формалары мен оқу құралдарымен қамтамасыз етті. Мектептің жоғары сынып оқушылары сынып жетекшілерімен бірге қарттардың ауласын қардан тазалап, жол ашып берді. Бұндай игі іс-шаралар тағы өз жалғасын табады деген ниеттеміз.

Мерейгүл БӨКЕБАЙ,  
Ботақара орта мектебінің қосымша білім беру педагогы

## Бірлесіп атқарылған шаралар

**Кеңес әскерінің Ауғанстан жерінен шығарылуына 31 жыл толуына орай Үміткер ауылдық клубының меңгерушісі Айман Искакованың ұйымдастыруымен мерекелік кеш өтті.**

Еліміз үшін атаулы мейрамдардың бірі болып есептелетін бұл күні ауыл жастарын домбыра шертуге баулып жүрген Асан Такуов шәкірті Гүлнұр Хибадулламен әдемі әуез сыйласа, Мағжан Қайыр, Есенгүл Бекмағанбетова, Айман Искакова, Майра Нысанбекова, Салтанат Сулешовалардың орындауындағы өн-шашуға көрермен қауым орындарынан тұрып, ризашылық танытты.

Ауыл әкімі Жұлдыз Қазбекова сөз сөйлеп, қаза болған ардагерлер рухына құран бағышталды. Ауған соғысының ардагері Саят Әбілғазин мектеп оқушыларымен кездесіп, жастармен өнегелі кеш өтті. Ардагеріміз жайлы слайд көрсетіліп, ақ дастархан жайылды.

Әсерлі кеш көкпар, волейбол ойындарымен жалғасты. Үміткер орта мектебінің тарих пәнінің ұстазы Абылайхан Шошаевтың ұйымдастыруымен өткен волейбол ойындарына 4 команда қатысты. 3-орын ауылымыздың үлкендерінен құралған командаға бұйырса, 2-орынға мұғалімдер бастаған команда ие болды. Ал жүлделі 1-орын ауыл жастарының қанжығасына байланды.

Ауылымыздың белсенді жастары Анияр Бердалинов, Абзал Нұрмағанбетов, Есім Сейсенбаевтың ұйымдастыруымен екі команда қатысқан көкпар ойындары өтті. Көкпарға түскен серкені өз атынан атаған Сансызбай Темірғалиевке жастар қауымы ризашылықтарын білдірді. Жастардың ұлттық ойынның шашбауын көтеріп, бел-



сенділік танытып жүргеніне тамсанып, қолдап жүргетін Саят Әбілғазин ағамыз бұл жолы да демеушілер қатарынан табылды. Әр салым салған көкпаршы ауған соғысының ардагері Саят Әбілғазин мен ауыл азаматы Нұркен Мұстафин демеушілігімен ақшалай сыйлыққа ие болды. Кешкісін Анияр Бердалинов көкпарға түскен серкенің етінен ас дайындап, ақ дастарханда ауылдастардың басын қосты.

Ауылымызда өтетін әр мейрам, әр мерекеде белсенділік танытатын жастарымызға, клуб қызметкерлеріне, ауыл әкіміне алғыс білдіреміз. Байлығымыз – бірлігімізде, бірлесіп атқарған тірлігімізде екендігін көрсеткен осындай ауыз толтырып айтар шаралардың өтіп жатқаны жастарымыздың белсенділігі, өскелең ұрпаққа бағыт-бағдар беретін тәрізінде үлкендеріміздің отыруының арқасында деп білеміз.

Гүлмира ҒАЗАЛИЕВА,  
Үміткер орта мектебінің ұстазы

## Славный юбилей

**5 марта свой юбилейный день рождения отмечает директор Новоузенской СШ, учитель высшей категории, удивительный и разносторонний человек, педагог с большой буквы, талантливый руководитель и управленец Капенев Ержан Рапыкович.**



Юбилей – это круглая дата, заставляющая трепетать каждого, кто приближается к тому или иному рубежу своей жизни. Юбилей – важное событие в жизни каждого человека. Это праздник мудрости, богатейшего жизненного опыта. Сегодня искренние слова уважения, восхищения, любви, тёплые поздравления и пожелания коллег, друзей и учеников — только о Вас и для Вас, уважаемый Ержан Рапыкович! С чего начинается школа?! И вы не ошибётесь, если скажете, что любая школа начинается с директора. Именно директор подобен режиссёру, который создаёт спектакль, хотя сам не всегда появляется на сцене. Его роль

всегда более творческая, чем административная. Его уверенность в успехе заряжает оптимизмом, заставляет поверить в свои силы.

Капенев Ержан Рапыкович - это имя связано с замечательной школой, в которой он работает более 20 лет в качестве директора. Это много или мало для жизни директора школы? Наверное, для любого человека это не просто период в жизни, а огромный путь, полный взлетов и побед, радостей и горестей. Но, что значит для руководителя школы эти годы? Это - постоянная и целенаправленная работа по воспитанию детей, самосовершенствованию и формированию единого образовательного пространства. Работая директором школы, Ержан Рапыкович проявляет свое мастерство и лучшие качества администратора, что позволило педагогическому коллективу вырасти в дружную и сплоченную команду, способную решать любые вопросы обучения и воспитания подрастающего поколения.

Уважаемый Ержан Рапыкович! Поздравляем Вас с прекрасным юбилеем и спешим пожелать оставаться таким же справедливым и ответственным руководителем, каким мы Вас знаем. Пусть наша школа под Вашим руководством славится прекрасными показателями успешности учеников.

Педагогический коллектив  
Новоузенской СШ

## Мұқағали Мақатаев - поэзия патшасы

**Доскей ауылының Елтай орта мектебінде ақын Мұқағали Мақатаевтың туған күніне орай поэзиялық кеш өтті. Мектебіміздің мәжіліс залында өткен рухани кеште халық ақынның өлеңдерімен сусындап, көптен айтылмай жүрген әндерін тыңдады.**

Мұқағали Сүлейменұлы Мақатаевтың туғанына биыл 89 жыл. Оның өлеңдері адамды шетсіз-шексіз кеңістікке, көз сүрінер биікке жетелейді.

Ол қасиетті қазақ жерін қарапайым да, көңілге қонымды өлең жолдарымен жырлау арқылы жұрттың жанын баурайды. Небәрі 45 жасында қайтыс болған шайырдың алғашқы өлең жинағы 33 жасында жарық көрген екен.

«Мұқағали Мақатаев - поэзия

патшасы» тақырыбы аясында өткен әдеби кеште ақынның сарқылмайтын шабыт пен сағынышқа толы өлеңдерін де шарықтата шырқады. Жырларын жан бітіре мәнгерлеп оқыған оқушылар көп болды. «Шаң басқан архивтерден табылармыз» деген Мұқағали өлеңінің идеясы шындыққа жанасуына жол бермейміз десті олар. 10 «б» сынып оқушылары «Аққулар ұйықтағанда» поэмасынан әсерлі үзінді көрсетті. Сумбаева Медина мен

Қайрат Аяулым ақынның «Бақыт дегенің», Әубәкірова Аружан мен Түспекова Назым «Есіңе мені алғайсың», Римхан Айзат пен Гүлзат «Сәби болғым келеді», Аманжолова Аружан «Сарыжайлау» әндерін нақышына келтіре орындады. Көңілді ырғақта орындалғанымен, мән-мағынасы, төркіні тереңде жатқан әндер көп болды. Сахна төріне орта буынға енді келген 5 «а», 5 «б» сынып оқушылары мың бұралып «Қазақ» биін паш етті.

Поэзия патшалығында қанатын кеңге жайып, өмірін өлеңмен өрбіткен сөз зергерін ұрпағы осылай еске алады. Ақынның санаға жарық сәуле түсіретін жырлары жұртшылық жадында мәңгі жасай бермек.

Мерей ЕРЛАНҚЫЗЫ,  
Елтай орта мектебінің мұғалімі

## Апталық барысынан

**Ботақара кентіндегі №1 қазақ тірек мектебінде 17-23 ақпан аралығында Жаратылыстану әдістемелік бірлестігінің «Жаратылыстану ғажайыптары» атты химия, биология, география пәндерінен 5-11 сыныптар арасында апталық өтті.**

Апталық барысында әдістемелік бірлестік жетекшісі, химия пәнінің мұғалімі М.Жуантаева, география пәні мұғалімдері Ш.Қасенова, Ж.Аметхан, биология пәні мұғалімдері Т.Сүлеймен, Т.Уахит ұйымдастырған іс-шаралар заман талабына сай өтті, соның ішінде интеллектуалды сайыстар, кештер, сыныптан тыс іс-шаралар, көрмелер ұйымдастырылды.

Бірлестіктің апталық жоспарымен таныстыру мақсатында алғашқы күні оқушылар жиыны ұйымдастырылды, онда апталықтың салтанатты ашылуы

өтті. Апта ағымында Ш.Қасенованың жетекшілігімен 9 сыныптар арасында «Жерұйық» зияткерлік ойыны өтті және М.Жуантаеваның жетекшілігімен 10 сыныптар арасында «Химия сиқырларының сыры» тақырыбында тәжірибелер көрсетілді, сонымен қатар биология пәні мұғалімдері Т.Сүлеймен, Уахит Толғанайдың жетекшілігімен 8 сыныптар арасында «Қызықты биология» атты интеллектуалды сайысы өткізілді.

Апталықтың соңғы күні Жанарыс Аметханнның жетекшілігімен 8-11 сыныптар арасында

пәнаралық қорытынды сайыс өтті. Апталыққа белсене қатысқан оқушылар апталықтың жабылуына арнайы грамоталармен марапатталды. Өзіміздің пайымдауымызша, апта бойы өткізілген сайыстарға қатысқандар да, көрермендер де жақсы әсер алды. Олар интеллектуалды тұлға бола білуді, алғыр болуды, шешімдерді қабылдай алуы үйренді. Бір сөзбен айтқанда, апталық балалардың аталған пәндерге деген қызығушылықтарын оятып, одан әрі талпындыра түсті.

Ахмет Байтұрсынұлы атамыз айтпақшы, мектептің жаны - мұғалім. Мұғалім қандай болса, мектеп сондай болмақшы. Яғни, мұғалім білімді болса, ол мектептен балалар көбірек білім алып шығады.

Бірзық ҚЫЗАЕВА,  
мектепалды даярлық сыныбының мұғалімі



# Эх, Масленица, да ты красавица!

**Давным-давно существовала неделя, когда выгоняли зиму из избы, делали чучела и все старое и ненужное сжигали в этих куклах, что позволяло зиме согреться от языков пламени и разбудить весну. Так в старину славянский народ верил, что сможет пробудить Весну-красавицу, и для ее пробуждения в преддверии самого длительного поста устраивали целую неделю гулянья с блинами, играми, горилкой и различными ритуалами-обрядами.**

Данная традиция сохранилась и до наших дней. Ежегодно в нашем районе устраивают массовые гуляния на проводы зимы с участием этнокультурных объединений.

На этот раз праздничное мероприятие состоялось в рамках 25-летия Ассамблеи народа Казахстана под названием «Прощай, Зима снежная, здравствуй, Масленица нежная», в которой приняли участие все 12 этнокультурных объединений района.

Как отмечает заместитель директора РДК Казбек Талашев, на сегодняшний день в районе действуют 9 ЭКО, в которых насчитывается более 140 человек. В этом году, под эгидой 25-летия Ассамблеи народа Казахстана планируется официальное открытие еще трех славянских ЭКО, которые, кстати сказать, в настоящее время уже работают и в этот день также приехали принять участие в мероприятии. Это «Варварушки» из с.Урожайное, «Русичи» из с.Кызылкаин и «Ивушки» из п.Г.Мустафина.

Стоит отметить, что самый возрастной коллектив считается у этнокультурного объединения «Верба» из села Сарытобе. Так, возраст состава начинается от 55 лет, а самой пожилой участнице Валентине Скоковой уже 85 лет. Валентина Ивановна бывший учитель, сейчас на пенсии, но несмотря на возраст, она принимает активное участие во всех сельских и районных мероприятиях.

Что касается программы праздника, то она была очень обширная. В ней было театрализованное представление «Весну красную встречаем!» с народными играми и состязаниями, конкурсы самоварщиков, хозяйшеск «Масленица на порог, доставай блины да пироги», прикладного народного творчества «Золотые руки земляков», конкурс чучела, частушек, русских народных песен, гармонистов, ложкарей, балалаечников, домбристов «Эх, Семеновна!», а также театрализованной фрагмент обряда «Один из семи дней Масленицы».

Уже с раннего утра в фойе районного Дома культуры столы ломились от различных угощений и выставок, а глаза радовали улыбки и яркие, разнообразные костюмы участников. Каждый участник щедро подготовился к празднику. Чего только не было на столах? Различные традиционные блюда и напитки, старинная утварь, предметы прикладного искусства, которые были все сделаны руками участников этнокультурных объединений и, конечно же, очень много блинов.

Особо хотелось бы отметить подготовку участников ЭКО «Славянские узоры» из п.Кушюкы, «Березка» из с.Шешенкара и «Славяне» из п.Ботакара.

Все конкурсы оценивало жюри, в составе председателя - заведующей отделением режиссуры, преподавателя специальных дисциплин Карагандинского колледжа ис-



кусств им.Таттимбета Любови Поповой, заместителя директора районного Дома культуры Казбека Талашева и частного предпринимателя из поселка Ботакара Галины Шинкорук.

Надо отметить, что после продолжительных метелей, погода в этот день стояла как

нельзя кстати, очень теплая и солнечная. На веселую музыку, песни и танцы стали постепенно собираться и жители поселка. Они приняли участие в зажигательном хороводе, конкурсах, угощались блинами и делали фото на память с яркими куклами-чучелами.



По итогам конкурсов щедрое жюри пришло к единогласному мнению, что все 12 этнокультурных объединений достойны победы и вручило каждому в

качестве приза по 25 тысяч тенге и памятные дипломы.

**Б.БАЙДЕЛЬДИНОВА**  
На фото Д.Торжанова: Масленица в п.Ботакара.